

1. Müəssisənin iqtisadiyyatı kursu aşağıdakılardan hansına aiddir:

- Makro və mezo iqtisadiyyat
- ✓ Mikro iqtisadiyyat
- Meqo iqtisadiyyat
- Mezo iqtisadiyyat
- Makro iqtisadiyyat

2. Yanacaq-energetika kompleksi aşağıdakılardan hansının subyektidir?

- Makro iqtisadiyyatın
- Meqo iqtisadiyyatın
- ✓ Mezo iqtisadiyyatın
- Mikro iqtisadiyyatın
- Makro və mikro iqtisadiyyatın

3. Ölkədə ümumi milli məhsulun istehsalı dinamikasındakı dəyişiklikləri tədqiqi ilə iqtisad elminin hansı qolu məşğul olur?

- ✓ Makro iqtisadiyyat
- Mikro iqtisadiyyat
- Mezo və mikro iqtisadiyyat
- Meqo iqtisadiyyat
- Mezo iqtisadiyyat

4. İqtisadiyyatın istehsal sahələri, müxtəlif müəssisə və firmaları, əmtəə və maliyyə bazarları, bankları, ev təsərrüfatı kimi iqtisadi strukturları və onların ünsürlərinin fəaliyyətini hansı elm tədqiq edir?

- Meqo iqtisadiyyat
- Mezo və meqo iqtisadiyyat
- Makro iqtisadiyyat
- ✓ Mikro iqtisadiyyat
- Mezo iqtisadiyyat

5. İqtisad elmi aşağıdakı elm sahələrinin hansına aiddir?

- təbiət elmləri
- dəqiq elmlər
- siyasi elmlər
- ✓ ictimai elmlər
- texniki elmlər

6. Müəssisənin iqtisadi məsələlərinin öyrənilməsində hansı elmi metodlardan istifadə edilir?

- amortizasiyanın hesablanması üçün açıq metodlardan
- analitik-hesablama, təcrübi-eksperimental və statistik metodlardan
- «orta xərclər üstəgəl mənfəət», "hiss edilən faydalılıq" əsasında qiymətin müəyyən olunması metodlarından
- inzibati, iqtisadi və sosial-psixoloji metodlardan
- ✓ statistik müşahidə, müqayisəli təhlil metodlarından

7. Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun obyektini hansıdır?

- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri
- Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının öyrənilməsi
- müəssisədə baş verən iqtisadi proseslərin qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi
- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri
- ✓ müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti

8. Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun predmeti hansıdır?
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri və makroiqtisadi tarazlıq məsələlərinin öyrənilməsi
 - ✓ Məvcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının, mövcud olan ümumi qanunauyğunluqların öyrənilməsi
 - müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri
 - müəssisə birlikləri, sənaye sahələri, milli iqtisadiyyatın davamlı inkişaf məsələlərinin öyrənilməsi
 - müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti və dövlət budcəsinin gəlirlərinin araşdırılması
9. Müəssisənin iqtisadi və texniki səviyyəsini müəyyən edən amillərə aiddir.
- müəssisələrin səmərəli yerləşdirilməsi və dövlət budcəsinin gəlirlərinin artırılması
 - müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluğun artırılması və makroiqtisadi tarazlığın təmin edilməsi
 - ✓ elmi-texniki tərəqqi, istehsalın və əməyin təşkili, innovasiya fəaliyyəti
 - investisiya fəaliyyəti, əmək haqqının yüksəldilməsi və sosial müdafiə sisteminin inkişafı
 - əmək kollektivinin sosial inkişafı, fiskal siyasət, monetar siyasət
10. Sahə nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil
- Sənayenin iqtisadiyyatı
 - ✓ Menecment
 - Nəqliyyatın iqtisadiyyatı
 - Tikintinin iqtisadiyyatı
 - Aqrar sənaye kompleksinin iqtisadiyyatı
11. Mövzu nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil
- Marketing
 - Maliyyə
 - Biznesin təşkili
 - Əməyin iqtisadiyyatı
 - ✓ Müəssisənin iqtisadiyyatı
12. Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun tədrisi prosesində öyrənilmir:
- marketing və məhsulun satışı məsələləri
 - xarici iqtisadi fəaliyyətlə əlaqədar məsələləri
 - ✓ müəssisədə istehsalın texniki məsələləri
 - innovasiya və investisiya fəaliyyəti ilə əlaqədar məsələlər
 - maliyyə məsələləri və müəssisənin ödədiyi vergilər
13. Aşağıdakılardan hansı proseslərin müəssisəyə aidiyyəti yoxdur?
- müəssisə iqtisadiyyatının istehsal və təşkilatı strukturunu əmələ gətirir
 - ✓ müəssisədə siyasi münasibətlər formalaşır
 - müəssisədə iqtisadi münasibətlər formalaşır
 - müəssisədə istehsalın texnologiyası və keyfiyyəti problemləri kəşifir
 - müəssisədə əsas iqtisadi proseslər baş verir
14. Müəssisənin istehsal potensialı nədir?
- müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı və istehsal gücü
 - ✓ müəssisənin kadrları, istehsal vasitələri, informasiya və maliyyə vəsaitlərinin məcmusudur
 - müəssisənin illik istehsal həcmi
 - bazarın yerli məhsul tutumu
 - müəssisə məhsullarının satıla biləcək maksimum həcmi
15. Məhsulun istehsalında iştirak etməyən bölmə hansıdır?
- əsas sex

- ✓ sosial-məişət bölməsi
- köməkçi sex
- yardımçı sex
- xidmətedici sex

16. Müəssisənin əlaltı sexləri nə ilə məşğul olurlar?

- ✓ müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- müəssisədə profil məhsulların istehsalını həyata keçirirlər
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar

17. Müəssisə ləğv edilərkən hansı kreditorların tələbləri ilk növbədə ödənilir?

- Birinci növbədə büdcəyə məjburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- Birinci növbədə qalan kreditorlar ilə hesablaşmalar aparılır
- Birinci növbədə müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- Birinci növbədə işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- ✓ Birinci növbədə ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir

18. Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- ✓ müəssisə yaradılarkən müəyyən edilir
- vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir
- Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- müəssisə fəaliyyət göstərərkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir

19. Müəssisənin istehsal quruluşu

- onun təsərrüfat fəaliyyətinin idarə edilməsi mexanizmidir
- onun kapitalının strukturunu əks etdirir
- ✓ onun daxili bölmələrinin tərkibi və nisbətlerini əks etdirir
- onun idarəetmə strukturudur
- onun döviyyə vəsaitlərinin strukturunu əks etdirir

20. Fəaliyyət miqyasına görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- kiçik, böyük, qarışıq müəssisələrə
- xırda, böyük və transmilli müəssisələrə
- ✓ kiçik, orta və iri müəssisələrə
- axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
- kütləvi, seri-yalı və fərdi müəssisələrə

21. Müəssisə ləğv edilmir:

- ✓ onun təsisçiləri (iştirakçıları) dəyişdikdə
- lazımı xüsusi icazə (lisenziya) olmadan fəaliyyət göstərdikdə
- onun yaradılması zamanı yol verilmiş qanunvericilik pozuntuları ilə əlaqədar
- onun təsisçilərinin (iştirakçıların) ümumi yığıncağının qərarı ilə
- qanunla qadağan edilmiş fəaliyyət həyata keçirdikdə

22. Müəssisənin ləğv edilməsi prosesinə aid deyil

- onun kreditorlarını aşkar edilməsi və debitor borclarının alınması
- ✓ onun kadrlarının tərkibinin müəyyən edilməsi

- onun əmlakının tərkibinin müəyyən edilməsi
- onun kreditorları ilə onun irəli sürdükləri tələblərin siyahısının müəyyən edilməsi
- onun kreditorlarının tələblərini bildirməsi qaydası və müddəti haqqında məlumatın dərc edilməsi

23. Müəssisənin xarici mühitini formalaşdıran subyektlərə aid deyil

- ✓ onun kadrları
- dövlət orqanları
- onun təhcizatçıları
- borc verən qurumlar
- onun məhsulunun potensial və mövcud istehlakçıları

24. Müəssisənin hüquqi şəxs kimi xüsusiyyətlərinə aid deyil

- müəssisə, iştirakçılarının tərkibindən asılı olmayaraq, prinsipcə, müddətsiz mövcud olur
- müəssisə, iştirakçılarının mülkiyyətindən fərqli olan, xüsusiləşmiş mülkiyyətə malik olur
- ✓ müəssisənin bağladığı əqdlərə görə yaranan öhdəlikdə onun rəhbərinin şəxsi öhdəliklərinə çevrilir
- müəssisə öz öhdəliklərinə görə müstəqil məsuliyyət daşıyır
- müəssisə, müstəqil iradəyə malik olur

25. Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi formasında bütün iştirakçılar (müəssisənin təsisçiləri və ya sahibləri) müəssisənin öhdəliklərinə görə öz əmlakları ilə tam məsuliyyət daşıyırlar?

- qapalı tipli səhmdar cəmiyyət
- məhdud məsuliyyətli müəssisə
- ✓ tam ortaqlıq
- komandit ortaqlıq
- açıq tipli səhmdar cəmiyyət

26. Qapalı tipli səhmdar cəmiyyətlərdə səhmdarların maksimum sayı nə qədər olmalıdır?

- 55 nəfər
- ✓ 50 nəfər
- 49 nəfər
- 100 nəfər
- 40 nəfər

27. Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi formasında bütün iştirakçılar (müəssisənin təsisçiləri və ya sahibləri) müəssisənin öhdəliklərinə görə yalnız müəssisənin nizamnamə fonduna qoyduqları pay həcmində məsuliyyət daşıyırlar?

- təsərrüfat ortaqlıqları
- ✓ məhdud məsuliyyətli müəssisə
- tam ortaqlıq
- komandit ortaqlıq
- əlavə məsuliyyətli müəssisə

28. Adi səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- 25 faizindən çox ola bilməz
- 50 faizindən çox ola bilməz
- ✓ 75 faizindən az ola bilməz
- hədd yoxdur
- 100 faizini təşkil etməlidir

29. İmtiyazlı səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- ✓ 25 faizindən çox ola bilməz
- 50 faizindən çox olmalıdır
- 75 faizindən az ola bilməz
- hədd yoxdur

- 100 faizini təşkil etməlidir

30. Müəssisənin ölçüsünü təyin etmək üçün istifadə olunan əsas göstərici hansıdır?

- sahə mənsubiyyəti
- aktivlərin dəyəri
- ✓ işçilərin sayı və illik dövriyyəsinin həcmi
- mənfəətin həcmi
- satışın həcmi

31. Sənaye müəssisələrinin istehsal strukturunun hansı tipləri mövcuddur?

- texnoloji, əşya və təşkilati tiplər
- texniki, predmet (əşya) və qarışıq tiplər
- texnoloji, iqtisadi və təşkilati tiplər
- mexaniki, təşkilati və texnoloji tiplər
- ✓ texnoloji, predmet və qarışıq tiplər

32. İstehsalın strukturunun hansı tipində sex həmcins texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üzrə ixtisaslaşır?

- texniki tip
- təşkilati tip
- ✓ texnoloji tip
- predmet tip
- qarışıq tip

33. İstehsalın strukturunun hansı tipində sexlər müəyyən məmulatların və ya onların hissələrinin hazırlanması üzrə ixtisaslaşırlar?

- təşkilati tip
- texniki tip
- texnoloji tip
- ✓ predmet tip
- qarışıq tip

34. Müəssisə ləğv edilərkən ikinci növbədə onun hansı kreditorlarının tələbləri ödənilir?

- ✓ müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir
- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır

35. Müəssisə ləğv edilərkən üçüncü növbədə onun hansı kreditorlarının tələbləri ödənilir?

- müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir
- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- ✓ işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır

36. Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aiddir?

- ✓ məhdud məsuliyyətli müəssisə və səhmdar cəmiyyəti
- kiçik, orta və iri müəssisələr
- özəl müəssisə və müştərək müəssisə
- dövlət müəssisəsi və xarici müəssisə
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri

37. İstehsalın təşkili tipinə görə sənaye müəssisələri bölünürülər:
- kiçik, orta və iri müəssisələrə
 - əl əməyinə əsaslanan, mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə
 - √ kütəlvı, seriyalı və fərdi müəssisələrə
 - axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
 - istehsal, kommərsiya və xidmət müəssisələrinə
38. Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi forması təsis edilərkən müqavilə tərtib edilmir?
- səhmdar cəmiyyətlər
 - məhdud məsuliyyətli müəssisələr
 - şərikli və payçı müəssisələr
 - √ fərdi müəssisələr
 - şərikli müəssisələr
39. İstehsal müəssisəsində işlənmiş yağların regenerasiyası ilə məşğul olan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?
- əsas sexə
 - sosial-məişət bölməsinə
 - köməkçi sexə
 - xidmətedici sexə
 - √ yardımçı sexə
40. İstehsal müəssisəsində tara hazırlayan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?
- əsas sexə
 - xidmətedici sexə
 - köməkçi sexə
 - sosial-məişət bölməsinə
 - √ yardımçı sexə
41. İstehsal müəssisəsində anbar təsərrüfatı aşağıdakılardan hansına aiddir?
- sosial-məişət bölməsinə
 - köməkçi sexə
 - √ xidmətedici sexə
 - əsas sexə
 - yardımçı sexə
42. İstehsal müəssisəsində su təchizatı aşağıdakılardan hansına aiddir?
- sosial-məişət bölməsinə
 - √ xidmətedici sexə
 - köməkçi sexə
 - yardımçı sexə
 - əsas sexə
43. İstehsal müəssisəsində nəqliyyat və enerji sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?
- √ xidmətedici sexə
 - əsas sexə
 - yardımçı sexə
 - sosial-məişət bölməsinə
 - köməkçi sexə
44. İstehsal müəssisəsində model sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?
- xidmətedici sexə

- ✓ köməkçi sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- əsas sexə

45. İstehsal müəssisəsində təmir sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- sosial-məişət bölməsinə
- ✓ köməkçi sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə

46. İstehsal müəssisəsində alət sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- ✓ köməkçi sexə
- sosial-məişət bölməsinə

47. Toxuculuq fabriklərində naxışvurma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- xidmətedici sexə
- ✓ əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə

48. Toxuculuq fabriklərində toxucu sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ✓ əsas sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə

49. Metallurgiya kombinatlarında koks sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ✓ əsas sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə

50. Metallurgiya kombinatlarında yayma (prokat) sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- xidmətedici sexə
- ✓ əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə

51. Metallurgiya kombinatlarında marten sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- xidmətedici sexə
- ✓ əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə

52. Maşınqayırma zavodlarında yığma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexi
- ✓ əsas sexi
- xidmətedici sexi
- yardımçı sexi

53. Maşınqayırma zavodlarında hazırlıq sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ✓ əsas sexi
- xidmətedici sexi
- köməkçi sexi
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexi

54. Müəssisənin xidmətedici sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- yardımçı sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- ✓ əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar

55. Müəssisənin köməkçi sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- ✓ əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar

56. Müəssisənin əsas sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- ✓ texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar

57. Müəssisə miqyasında istehsalın təşkili hansı aspektlərdə həyata keçirilir?

- məkan, qarışıq və funksional aspektlərdə
- məkan, zaman və beynəlxalq aspektlərdə
- universal, qarışıq və funksional aspektlərdə
- ✓ məkan, zaman və funksional aspektlərdə
- universal, zaman və funksional aspektlərdə

58. Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisənin ahəngdar işləməsində əsas rol oynayır?

- əməyin təşkili
- texnoloji maşın və avadanlıqların təmirinin təşkili
- alət təsərrüfatının təşkili
- təchizatın təşkili
- ✓ istehsalın təşkili

59. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin dəstəli üsuluna aid deyil?

- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması

- √ ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- bir neçə növ materialın eyni zamanda emalı
- bir iş yerinə bir neçə əməliyyatın təhkim edilməsi
- eyni tip avadanlıqların əsasən qrup halında yerləşdirilməsi

60. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin fərdi üsuluna aiddir?

- √ istehsalı təkrar olunmayan geniş nomenklaturanın olması
- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması
- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması

61. Kiçik seriyalı istehsallar üçün təhkimmə əmsalı bərabərdir:

- √ 21 – 40
- 11 – 20
- 1 – 10
- 10-15
- 16 -20

62. Təhkimmə əmsalı necə hesablanır?

- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan vaxt vahidi ərzində qurulmuş avadanlıqların işçilərin sayına nisbəti kimi
- √ vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnoloci əməliyyatların iş yerlərinin sayına nisbəti kimi
- iş yerlərinin vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnoloji əməliyyatların sayına nisbəti kimi
- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan ahəngdarlıq göstəricisinin birqərarlıq göstəricisinə nisbəti kimi
- birqərarlıq göstəricisinin ahəngdarlıq göstəricisinə nisbəti kimi

63. əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi zamanı istehsal tsiklinin uzunluğu necə hesablanır?

- dəstədəki detalların sayının bir detalın sexlərarası daşınmasına faktiki vaxt sərfinə hasili kimi
- dəstədəki detalların sayının bir detalın sexdə qalma vaxtına hasili kimi.
- √ dəstədəki detalların sayı ilə bütün əməliyyatlar üzrə bir detalın emalına sərf edilən vaxtın hasili kimi
- dəstədəki detalların emalı zamanı təbii proseslərə sərf olunan vaxtın cəmi kimi
- dəstədəki detalların daşınması üçün sərf olunan vaxtın ölçülməsi kimi

64. İstehsalın təşkilinin formalarına nə aid deyil ?

- texnoloci forma
- düzxətli forma
- fərdi forma
- √ analitik forma
- predmet forması

65. Dəstəli istehsalda ehtiyat məmulatın həcmi:

- məmulatlara günlük maksimum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara günlük minmum tələbatın sexlərin sayına hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara günlük minmum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- √ məmulatlara orta günlük tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara günlük maksimum tələbatla minimum tələbat arasındakı fərqi istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur

66. İstehsal tsiklinin uzunluğu göstəricisindən:

- kollektivin sosial inkişafını planlaşdırarkən istifadə edilir
- satış kanallarını müəyyən etmək üçün istifadə edilir
- müəssisənin istehsal edilən məhsulların keyfiyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur
- √ bitməmiş istehsalın həcmi hesablayarkən istifadə olunur
- məhsulun maliyyə vəziyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur

67. əməliyyatın tempi:

- ma-terial-ın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir
- ✓ vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detallara sərf olunan əməhin kəmiyyətini əks etdirir

68. Məhsulun hazırlanmasındakı roluna görə istehsal prosesi:

- fərdi, dəstəli və axınlı istehsal proseslərinə ayrılır
- əmək, təbii və fərdi istehsal proseslərinə ayrılır
- ✓ əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal proseslərinə ayrılır
- fərdi, kütləvi və seriyalı istehsal proseslərinə ayrılır
- normal, cari və perspektiv istehsal proseslərinə ayrılır

69. Aşağıdakı prinsiplərdən hansı istehsalın təşkili prinsiplərinə aid deyil?

- fasiləsizlik prinsipi
- mütanasiblik prinsipi
- paralellik prinsipi;
- ahəngdarlıq prinsipi
- ✓ bərabərlik prinsipi

70. İstehsal tsikli nədir?

- xammalın əsas və köməkçi sexdə olma vaxtıdır
- xammalın əsas köməkçi və xidmətedici sexlərdə olma vaxtıdır
- ✓ xammalın istehsala daxil olduğu andan hazır məhsula çevrilməsinə qədər olan vaxt intervalıdır
- xammalın istehsala daxil olduğu andan onun istehlakına qədər olan vaxt intervalıdır
- xammalın əsas sexdə olma vaxtıdır

71. Məhsulun hazırlanmasında maşınqayırma müəssisəsində aşağıdakı sexlərindən hansı əsas sex hesab edilir?

- təmir sexi
- tara sexi
- enerji sexi
- ✓ yığma sexi
- alət sexi

72. Müəssisənin sexli quruluşunda onun ilk əsas inzibati-istehsal vahidinə aiddir:

- ✓ sex
- idarəetmə aparatı
- briqada
- iş yeri
- istehsal sahəsi

73. İstehsal prosesləri təşkili üsuluna görə necə qruplaşdırılır?

- kütləvi, fərdi, axınlı
- kütləvi, fərdi, seriyalı
- dəstəli, seriyalı, axınlı
- ✓ fərdi, dəstəli, axınlı
- dəstəli, fərdi, kütləvi

74. İstehsalın təşkilinin fərdi forması xarakterizə olunur:

- əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla

- materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
- əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
- xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə
- ✓ əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yernə yetirilməsi ilə

75. İstehsalın təşkilinin qarşıq forması xarakterizə olunur :

- əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yernə yetirilməsi ilə
- əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla
- əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
- ✓ materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
- xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə

76. İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəssisənin qarşılıqlı əlaqəli və biri-birindən asılı olan bölmələrinin vaxt vahidi ərzində mümkün olan bərabər məhsuldarlığını nəzərdə tutur?

- fasiləsizlik prinsipi
- paralellik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi
- bərabərlik prinsipi
- ✓ mütanasiblik prinsipi

77. İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəyyən miqdar məhsulun hazırlanması üzrə istehsal prosesi və onu təşkil edən ayrı-ayrı tərkib hissələrinin eyni vaxtdan bir təkrar olunmasına əsaslanır?

- fasiləsizlik prinsipi
- mütanasiblik prinsipi
- paralellik prinsipi
- ✓ ahəngdarlıq prinsipi
- bərabərlik prinsipi

78. Vaxta görə əməliyyatların yerinə yetirilməsinin təşkili formaları hansılardır?

- ardıcıl, bircərərlı və qarşıq formaları
- ✓ ardıcıl, paralel və qarşıq formaları
- ardıcıl, fərdi və qarşıq formaları
- ardıcıl, paralel və fasiləsiz formaları
- ahəngdar, paralel və qarşıq formaları

79. İstehsalın tipi müəyyən olunur:

- ✓ məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, fiziki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə;
- istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, kimyəvi və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə

80. əməyin təşkilinə və müəssisə kollektivinin idarə edilməsinə aid olmayan nədir?

- işçilərin işə qəbul olunması
- əməyin stimullaşdırılması
- ✓ istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması
- işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması

81. əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin təşkilati amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövqeyud avadanlıqların modernləşdirilməsi, kadrların mədəni-texniki və mənavi səviyyəsinin yüksəldilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi artırılması
- mövqeyud avadanlıqların modernləşdirilməsi, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi, yəni texnologi proseslərin işlənməsi və tətbiqi
- ✓ istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik jəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi
- yəni texnologi proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili, kollektivin əmək məhsuldarlığını yüksəltməsi üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövqeyud avadanlıqların modernləşdirilməsi

82. əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərməyən amil hansıdır?

- fərdi əmək müqaviləsinin şərtləri
- işin xarakteri
- ✓ müəssisənin yaşayış yerinə yaxınlığı
- dövlətin sosial siyasəti
- əmək bazarının konyukturası

83. Növbə daxili iş vaxtı itkilərinə aiddir:

- üzürsüz səbəbdən işdə olmama
- bütün günü boşdayanma
- müdiriyyətin icazəsinə görə işdə olmama
- ✓ materialın emal üçün gecikməsi
- xəstəlik üzəndən boşdayanma

84. Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?

- ✓ avadanlıqların mexaniki gücünü müəyyən etməyi
- zəruri avadanlıqların miqdarını müəyyən etməyi
- əmək haqqı fondunun həcmi müəyyən etməyi
- yeni texnikanın tətbiqi səmərəliliyini qiymətləndirməyi
- sexin, istehsal sahəsinin, ayrı-ayrı iş yerlərinin istehsal proqramlarını hesablamağı

85. əməyin ödənişinin işəməzd forması olan mükafatlı işəməzd əmək haqqı sistemində:

- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanılır
- ✓ birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır

86. əməyin ödənişinin işəməzd forması olan akkord işəməzd əmək haqqı sistemində:

- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- ✓ əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanılır
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır

87. Müəssisə işçiləri daha çox maraqlıdırlar ki:

- istehsal xərcləri azaldılsın
- kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın
- əmək məhsuldarlığı artsın
- rentabellik yüksəlsin
- ✓ əmək haqqı yüksəldilsin

88. Aşağıdakı ünsürlərdən hansı vaxt normasına aid deyil?

- hazırlıq-tamamlama vaxtı
- köməkçi vaxt
- ✓ mənzuniyyət vaxtı
- iş yerinə xidmət vaxtı
- əsas vaxt

89. Vaxtamuzd formada fəhlənin əməyi ödənilir:

- təqvim vaxtına görə
- göstərilən xidmətin həcminə görə
- hazırlanmış məmullatın sayına görə
- ✓ faktiki iş vaxtına görə
- materialtutumuna görə

90. Vaxt norması nədir?

- müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığının plan ölçüsüdür
- qurulmuş avadanlıqların miqdarının plan ölçüsüdür
- fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür
- ✓ məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həcm-də işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının planlaşdırılan miqdarıdır

91. əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi zamanı əməyin nəticəsini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- əmək göstəriciləri
- dəyər göstəriciləri
- natural göstəricilər
- ✓ texnolojilik göstəriciləri
- şərti-natural göstəricilər

92. Müəssisədə dəftərxana işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına
- ✓ qulluqçular kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına

93. Müəssisədə təchizat-satış işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına
- ✓ qulluqçular kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına

94. Sənaye fəhlələri icra etdikləri işin xarakterindən fərqlərə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 5
- 6
- 2
- 3
- ✓ 4

95. əməyin ödənişinin işəmuzd forması olan mütərəqqi işəmuzd əmək haqqı sistemində:

- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanılır
- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır

- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- ✓ normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır

96. İstehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı kateqoriyalarına bölünürlər?

- menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar
- baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri
- ✓ fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətedici heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri
- mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları
- sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular

97. İşlərinin xarakterinə görə fəhlələr qrupuna aid deyil:

- məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər
- təmir işini həyata keçirənlər
- xammal və hazır məhsulu nəql edənlər
- əmək predmetini emal edənlər
- ✓ müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər

98. Müəssisələrdə kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
- köməkçi fəhlələrin sayının əsas fəhlələrin sayına nisbətinə görə
- ✓ heyətin orta siyahı sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
- mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə
- heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətinə görə

99. əmək haqqı nədir?

- ✓ iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir
- müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar
- işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait
- işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait
- vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait

100. əməyin ödənişinin işəmuзд formasına aid deyil:

- birbaşa işəmuзд
- mükafatlı işəmuзд
- ✓ intensiv işəmuзд
- mütərəqqi işəmuзд
- dolaylı işəmuзд

101. Texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin gücü əsasında istehsal gücü necə hesablanır?

- ✓ texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcminin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasilini kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcminin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasilini kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasilinin texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcminin istehsal olunmuş məhsul həcminə nisbəti kimi
- avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcminin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalının hasilini kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasilini kimi

102. Müəssisələrdə amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- ✓ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərindən əsas fondların qalıq dəyərini çıxmaqla

- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərincəmi kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərinin əsas fondların qalıq dəyərində nisbəti kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərində hasili kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərində əsas fondların ilkin dəyərində nisbəti kimi

103. İstehsal əsas fondların köhnəlmə əmsalı necə müəyyən edilir?

- ✓ köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərində nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərində nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərində köhnəlmə məbləğində nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərində əsas fondların köhnəlmə əmsalına nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərində hasili kimi

104. Aşağıdakılardan hansı avadanlıqlardan ekstensiv istifadənin yaxşılaşdırılması yollarına aid deyil?

- ✓ xammal və materialların keyfiyyətinin texnoloji prosesin tələblərinə uyğun gəlməsini təmin etməklə
- avadanlıqların boşdayanma vaxtının azaldılması
- növbəlilik əmsalının artırılması
- il ərzində avadanlıqlardan istifadə müddətinin artırılması
- avadanlıqların ümumi sayında fəaliyyət göstərməyənlərin xüsusi çəkisinin azaldılması

105. Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amillərə aid deyil:

- qurulmuş avadanlıqların sayı
- istehsal meydancaqlarının sahəsi
- avadanlığın vaxt fondu
- ✓ avadanlıqlardan istifadə səviyyəsi
- avadanlığın texniki cəhətdən əsaslandırılmış məhsuldarlıq norması

106. əsas fondların sıradan çıxma və yeniləşmə əmsalının yüksək olması göstərir ki,

- əsas fondların amortizasiyası artır
- əsas fondlardan istifadə səmərəliliyi yüksəlir
- fondverimi artır
- əsas fondlar sürətlə könəlir
- ✓ müəssisədə yenidənqurma işləri aparılır

107. Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisələrdə maşın və avadanlıqların texnoloji strukturunun optimallığına təsir göstərir?

- təqvim vaxt fondu
- işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi
- ✓ istehsal texnologiyası
- işçilərin sayı
- maşın və avadanlıqların ilkin dəyəri

108. Fondtutumu göstəricisi necə hesablanır?

- ✓ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun dəyərində nisbəti kimi
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərində mövcud əsas fondların ilkin dəyərində nisbəti kimi
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların əsas fondların ilkin sonuna qalıq dəyərində nisbəti kimi
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilkin əvvəlinə olan dəyərində nisbəti kimi
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi

109. Sürətləndirilmiş amortizasiya metodunun tətbiqi nəticəsində aşağıdakılardan hansı baş vermir?

- müəssisədə təmir xərclərinin həcmi azalır
- müəssisənin rəqabətqabiliyyətlik səviyyəsi yüksəlir
- istehsal olunan məhsulun maya dəyəri artır
- ✓ əsas fondların fiziki köhnəlmə səviyyəsi dəfələrlə artır
- müəssisənin əsas fondları tez-tez yeniləşir

110. Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?
- 9,7 %
 - √ 30,65 %
 - 20,8 %
 - 16,35 %
 - 35 %
111. Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 650 min manat, ilin sonuna 690 min manat, bir il ərzində 260 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 220 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?
- √ 37,68 %
 - 31,88 %
 - 40 %
 - 73,8 %
 - 6,1 %
112. Binalar, qurğular və tikililər üçün amortizasiya norması nə qədərdir
- 25 faizədək
 - √ 7 faizədək
 - 10 faizədək
 - 15 faizədək
 - 20 faizədək
113. Maşın və avadanlıqlar üçün amortizasiya norması nə qədərdir?
- √ 25 faizədək
 - 7 faizədək
 - 10 faizədək
 - 15 faizədək
 - 20 faizədək
114. əsas fondlardan istifadənin ümumi və xüsusi göstəriciləri hansılardır?
- əsas fondların dəyərinin artım tempi və köhnəlmə müddəti
 - fondverimi və köhnəlmə müddəti
 - fondtutumu və təzələnmə əmsalı
 - √ fondverimi və növbəlilik əmsalı
 - iqtisadi və sosial
115. Müəssisənin əsas fondlarının strukturuna hansı amil təsir göstərmir?
- elmi-texniki tərəqqi
 - √ kadrların idarə edilməsinin təkmiləşdirilməsi
 - istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi
 - istehsalın ixtisaslaşma səviyyəsi
 - istehsal edilən məhsulun mürəkkəblik dərəcəsi
116. Müəssisədə istehsal əsas fondlarının qiymətləndirilməsinin natural göstəricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?
- avadanlıq balansı tərtib etmək və fondverimini müəyyən etmək
 - kadrlara olan tələbatı və istehsal gücünü müəyyən etmək
 - əsas fondların texniki tərkibini və amortizasiya ayırmalarını müəyyən etmək
 - √ əsas fondların texniki tərkibini və istehsal gücünü müəyyən etmək
 - istehsal gücündən istifadəni yüksəltməyə dair tapşırıqları və fondtutumunu müəyyən etmək
117. Müəssisə 1200 manatlıq kompyuter alır. Bu müəssisənin hansı fonduna aiddir?

- ehtiyat fonduna
- nizamnamə fonduna
- amortizasiya fonduna
- √ əsas fondlara
- dövrüyyə fondlarına

118. Müəssisəsinin əsas fondlarına nə aid deyil?

- Binalar
- Sexdə qurulmuş avadanlıq
- Nəqliyyat vasitələri
- Zavoddaxili su kəmərləri
- √ Hazır məhsul anbarında olan avadanlıq

119. Avadanlıqlarda təmir işi nə vaxt həyata keçirir?

- avadanlıq satıldıqda
- √ avadanlıq fiziki köhnələndə
- avadanlıqların yerini dəyişdikdə
- avadanlıqların yerləşdirilməsində
- avadanlıq yeni alınanda

120. Müəssisədə əsas fondların təmiri hansı mənbədən maliyyələşdirilir?

- amortizasiya fondundan
- nizamnamə fondundan
- ehtiyat fondundan
- istehsalın inkişafı fondundan
- √ təmir fondundan

121. əsas fondların aşınma növləri hansılardır?

- √ fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi
- texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi
- mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi
- texniki, mənəvi, sosial, siyasi
- fiziki, texniki, mənəvi, sosial

122. əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?

- ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə
- √ ilkin və bərpa dəyərinə görə
- köhnəlmə və amortizasiya dəyərinə görə
- işləmə müddəti və satış dəyərinə görə
- qalıq və satış dəyərinə görə

123. Aşağıda göstərilən istehsal vasitələrindən hansı əsas fond deyil?

- √ məmulat
- dəzgah
- qurğu
- nəqliyyat vasitəsi
- bina

124. İstehsalın əsas fondlarının quruluşu necə hesablanır?

- aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti
- binaların dəyərinin istehsal avadanlıqlarının dəyərinə nisbəti
- texnoloji avadanlıqların dəyərinin binaların dəyərinə nisbəti

- əsas fondların dəyərinin istehsal gücündə xüsusi çəkisi
- ✓ ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi

125. İstehsalın əsas fondlarının tərkibinə nələr daxildir?

- ✓ bina və nəqliyyat vasitələri
- nəqliyyat vasitələri və istehsal tullantıları
- binalar və yanacaq ehtiyatları
- ötürücü mexanizmlər və tara materialları
- qurğu və materiallar

126. İstehsalın əsas fondları nədir?

- öz formasını istehsal prosesində dəyişəcək hazır məhsula çevrilən material qiymətliləridir
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə bir il ərzində tamamilə keçirən əmək vasitələri və predmetləridir
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ✓ istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır

127. Müəssisələrin istehsal əsas fondlarına əmlak vergisi onun hansı dəyərə görə təyin edilir?

- qalıq dəyərinə görə
- bərpa və qalıq dəyərinə görə
- ilkin və qalıq dəyərinə görə
- ləğv olunma dəyərinə görə
- ✓ ilkin dəyərinə görə

128. Yanacaq sənayesinin (neftçixarma sənayesinin) istehsal əsas fondlarının tərkibində qurğular və ötürücü mexanizmlərin xüsusi çəkisi təqribən neçə faiz olur?

- 50 faiz
- ✓ 60 faiz
- 70 faiz
- 30 faiz
- 40 faiz

129. Müəssisədə istehsal prosesinin xüsusiyyətindən asılı olaraq maşın-ya dəyəri hansı formalarda uçota alınır?

- ✓ proses üzrə, sifariş üzrə və qarışıq formalarda
- inzibati, iqtisadi, statistik formalarda
- analitik, statistik və qarışıq formalarda
- dəyərin çıxılması, dəyərin toplanması, eksperimental formalarda
- statistik müşahidə, müqayisəli təhlil və qarışıq formalarda

130. Müxtəlif istehsal müəssisələrində dövriyyə fondlarının ümumi dəyərində bitməmiş istehsalın payı aşağıdakı hansı amillə əlaqədar deyil?

- avadanlıqların növbəlilik əmsalı ilə
- ✓ maşın və avadanlıqların dəyəri ilə
- istehsal tipi ilə
- istehsalın fasiləli və fasiləsizliyi ilə
- istehsal tsiklərinin müxtəlif orta davamiyyəti ilə

131. Hansı məsrəf norması il üçün istehsalı planlaşdırılmış məhsulların plan maya dəyərinin kalkulyasiyasında istifadə olunur?

- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- müfəssəl məsrəf norması
- perspektiv məsrəf norması

- fərdi məsrəf norması
- ✓ illik məsrəf norması

132. Hansı məsrəf norması eyni tipdən, lakin bir şirkətin (və ya firmanın) müxtəlif müəssisələri tərəfindən istehsal olunan məhsullar üçün işlənir?

- müfəssəl məsrəf norması
- perspektiv məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- ✓ qrup məsrəf norması

133. Hansı məsrəf norması konstruktor-texnoloji sənədlər və aparılmış xüsusi laboratoriya tədqiqatı əsasında planlaşdırılmış təşkilati-texniki tədbirlərin həyata keçirilməsi müddəti nəzərə alınmaqla konkret müəssisənin məhsulu üçün işlənib hazırlanır?

- müfəssəl məsrəf norması
- perspektiv məsrəf norması
- ✓ fərdi məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- qrup məsrəf norması

134. Aşağıdakılardan amillərdən hansı dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinə təsir göstərir?

- əsas fondların orta illik dəyəri
- işçilərin axını
- ✓ istehsal tsiklinin uzunluğu
- mənfəətin həcmi
- işçilərin sayı

135. Dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisi necə hesablanır?

- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqlarının topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi;
- topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmi ilə dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbəti kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə tədavül fondlarının həcmiə nisbəti kimi.
- ✓ dövrdəki günlərin sayının dövretmə əmsalına nisbəti kimi;

136. Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 360 min man, ayın axırına qalığı 120 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- 0,1;
- 0,6.
- 0,4;
- 0,3;
- ✓ 0,2;

137. Sənaye müəssisələrində materiallara qənaətin həcmi necə hesablanır?

- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmiə nisbətindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasilini kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasilini kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin cəmi kimi
- ✓ məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmiə nisbətindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi

138. Bitməmiş istehsalda dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının cəmi kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu ilə məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərin cəmiə nisbətindən çoxalma əmsalına nisbəti kimi

- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərə nisbəti kimi
- ✓ istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının hasilini kimi

139. Fərz edək ki, məhsulun xalis çəkisi 1,2 kq-dır. Məhsul vahidinin istehsalına məsrəf norması 1,6 kq müəyyən edilmişdir. Məhsulun hər birinin istehsalına faktiki material sərfi isə 1.5kq təşkil etmişdir. Belə olan halda materialdan qənaət neçə faiz olmuşdur?

- 3,6 %
- ✓ 6,6 %
- 5,6 %
- 4,6 %
- 2,6 %

140. Müəssisədə pul vəsaiti saxlanılmasının hansı motivi yolverilməzdir?

- möhtəkirlilik
- əmək haqqının ödənilməsi
- xəbərdarlıq
- ✓ cərimələr
- sövdələşmə

141. Məsrəf normaları tətbiq miqyasına görə necə qruplaşdırılır?

- fərdi və kütləvi normalar
- kütləvi və iriləşdirilmiş normalar
- müfəssəl və fərdi normalar
- ✓ fərdi və qrup normaları
- perspektiv və müfəssəl normalar

142. Müəssisədə bitməmiş istehsalın həcminə hansı amil təsir göstərmir?

- istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibi;
- ✓ debitor borclarının həcmi və tərkibi;
- istehsal prosesində xərclərin artma xarakteri.
- məhsulun maya dəyəri;
- istehsal tsiklinin uzunluğu;

143. Böyük miqdarda və müntəzəm istifadə olunan köməkçi materiallara avans edilmiş dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- gələcək dövrün xərclər üzrə hesablandığı kimi hesablanır;
- bitməmiş istehsal üzrə hesablandığı kimi hesablanır.
- analitik mətoddla, keçmiş illərin məlumatları əsasında hesablanır;
- cari, sığorta və hazırlıq ehtiyatı kimi hesablanır;
- ✓ xammal və əsas materiallar üzrə hesablanılan qaydada hesablanır;

144. Gələcək dövrün xərclərinə daxildir:

- ha-zır-ki dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məhsulun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər;
- ha-zır-ki dövrdə maya dəyərində daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;
- gələcəkdə çəkilmiş, lakin ha-zır-ki dövrdə xərc kimi məhsulun maya dəyərində daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- ✓ ha-zır-ki dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məhsulun maya dəyərində daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- ha-zır-ki dövrdə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar;

145. Müəssisədə bitməmiş istehsal-a aşağıdakılardan hansı aiddir?

- hazır məhsulun dəyəri
- ✓ istehsal prosesinə daxil olmuş və emal prosesində olan xammal və materialların dəyəri.
- əsas fondların yaradılması ilə əlaqədar xərclər;
- yeni məhsulun layihələndirilməsi və nümunəsinin yaradılması ilə əlaqədar xərclər;
- istehsal prosesinə daxil olmamış xammal və materialların dəyəri;

146. Hazır məhsul:
- √ normalaşdırılan tədavül fondlarına aiddir
 - əsas fondlara aiddir
 - normalaşdırılan dövriyyə fondlara aiddir
 - istehsal ehtiyatlarına aiddir
 - normalaşdırılmayan tədavül fondlarına aiddir
147. Hansı məsrəf norması məhsul vahidinə hər hansı adda bir material növündən maksimum yol verilə bilən məsrəf həddini nəzərdə tutur?
- fərdi məsrəf norması
 - perspektiv məsrəf norması
 - müfəssəl məsrəf norması
 - qrup məsrəf norması
 - √ iriləşdirilmiş məsrəf norması
148. Hansı məsrəf norması məhsul vahidinə hər hansı materialdan konkret texniki parametrləri göstərilməklə hesablanır?
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
 - fərdi məsrəf norması
 - √ müfəssəl məsrəf norması
 - perspektiv məsrəf norması
 - qrup məsrəf norması
149. Dövriyyə fondlarının tərkib üsürləri hansılardır?
- tədavül fondları, gələcək dövrün xərcləri və pul vəsaitləri
 - gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondları, pul vəsaitləri
 - pul vəsaitləri, azqiyətli tezköhnələn əşyalar, debitor borcları
 - √ istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal və gələcək dövrün xərcləri
 - yanacaq, təmir ehtiyatları və hazır məhsul
150. Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?
- texnoloji tullantılar
 - texnoloji itkilər
 - texniki-təşkilati itkilər
 - √ təchizat itkiləri
 - xalis məsrəf
151. Maddi resursların təfəssilləşdirmə dərəcəsinə görə məsrəf normaları necə qruplaşdırılır?
- iriləşdirilmiş və kütləvi normalar
 - perspektiv və müfəssəl normalar
 - qrup və iriləşdirilmiş normalar
 - √ iriləşdirilmiş və müfəssəl normalar
 - müfəssəl və qrup normaları
152. Tədavül fondlarına daxildir:
- bitməmiş istehsal;
 - istehsal ehtiyatları.
 - gələcək dövrün xərcləri;
 - maşın və avadanlıqlar;
 - √ hazır məhsul
153. Məhsulun materialtutumluğu nədir?
- √ məhsul vahidinə işlədilən material həcmindən tullantı həcmi çıxıldıqdan sonra qalan hissədir

- müəssisədə anbarların hazır məhsulə qabiliyyətidir
- məhsulun maya dəyərində material xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir
- müəssisə anbarının nə qədər material tutumu olduğunu göstərir
- məhsul vahidinin istehsalına nə qədər material işlədildiyini göstərir

154. Aşağıdakı xərc maddələrindən hansı maya dəyərinə daxil edilmir?

- əmək haqqı xərcləri;
- reklam xərcləri.
- material xərcləri;
- ✓ sosial-mədəni ehtiyaclara çəkilən xərclər
- icarə haqqı xərcləri;

155. Məhsulun maya dəyəri:

- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların orta illik dəyərini əks etdirir
- ✓ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş material və əmək haqqı xərclərinin, əsas fondlardan amorti-zasiya ayırmalarının və s. xərclərin məcmu-su-nu əks etdirir
- rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətdir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş xammal, yanacaq, enerji, materiala çəkilən xərclərin və əsas fondlardan amorti-zasiya ayırmalarının məcmu-su-nu əks etdirir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların və dövriyyə vəsaitlərinin dəyər ifadəsində məcmusunu əks etdirir

156. Maya dəyərini aşağıda sadalanan xərc maddələrindən biri müs-təqim xərçdir

- ümumi zavod xərcləri
- inzibati idarə binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər
- sex binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər
- ✓ texnoloji ehtiyaclar üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər
- ümum sex xərcləri

157. Hansı məqsədlə xərclər şərti-dəyişən və şərti sabit xərclərə bölürlər?

- mənfəətin həcmi proqnozlaşdırmaq üçün
- müəssisədə istehsalın texniki səviyyəsini yüksəltmək üçün
- müəssisədə istehsal edilən məhsulun keyfiyyətini yüksəltmək üçün
- ✓ müəssisədə istehsal həcmi zərərsizlik həddini müəyyən etmək üçün
- sex, istehsal və tam maya dəyərini müəyyən etmək üçün

158. Müəssisədə istehsal həcmi zərərsizlik həddi necə müəyyən edilir?

- müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətinin üzərinə məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri gəlib, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu cəmə bölməklə
- müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məhsul vahidinin satış qiymətinə bölməklə
- müəssisədə şərti-sabit xərclərin üzərinə dəyişən xərcləri gəlib, bu cəmi məhsul vahidinin satış qiymətinə bölməklə
- müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərə bölməklə
- ✓ müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətindən məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri çıxıb, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu fərqə bölməklə

159. Texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar sex məsrəflərinin məbləği hansı maya dəyərinə bərabərdir?

- istehsal maya dəyəri;
- tam maya dəyəri
- ✓ texnoloji maya dəyəri;
- kommersiya maya dəyəri;
- sex maya dəyəri

160. əsaslı xərclərə nə aiddir?

- menecerlərin əmək haqqı xərcləri;

- material xərcləri.
- √ əsas fondların yaradılmasına sərf olunan xərclər;
- köməkçi fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;
- əsas fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;

161. Hansı xərclər şərti sabit xərclərə aiddir?

- satın alınmış dəstləşdirici məmulatlar və yarımfabrikatların alınması xərcləri
- əsas istehsal fəhlələrin əmək haqqı
- √ əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- əsas xammal və materiala xərclər
- texnoloji ehtiyajlar üçün yanacaq xərcləri

162. Xərclərin kalkulyasiya maddələri üzrə təsnifləşdirilməsi nəyə xidmət edir?

- əmətəlik məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- amortizasiya ayırmalarını müəyyən etməyə
- ümumi məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- əmək haqqı xərclərini müəyyən etməyə
- √ konkret məhsul vahidinin maya dəyərini müəyyən etməyə

163. Kompleks xərclərə hansı xərclər aiddir?

- texnoloji avadanlıqların amortizasiyası
- √ ümumi sex xərcləri
- xammal və əsas materiallara xərclər
- əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı
- texnoloji məqsədlər üçün yanacağa çəkilən xərclər

164. Məhsulun sex maya dəyərinə daxil edilməyən xərc növü hansıdır?

- köməkçi fəhlələrin əmək haqqı
- texnoloji avadanlıqların saxlanılmasına və istismarına çəkilən xərclər
- √ inzibati idarə işçilərinin əmək haqqı
- əsas fəhlələrin əmək haqqı
- əsas və köməkçi materiallar

165. İstehsalın həcmindən aslı olaraq xərclər necə qruplaşdırılır?

- √ müstəqim və qeyri-müstəqim xərclər;
- müstəqim və sex xərcləri;
- sex və zavod xərcləri;
- sadə və kompleks xərclər;
- qeyri-müstəqim və zavod xərcləri;

166. Zərərsizlik həddi nədir?

- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərindən kiçik olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərindən çox olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun texnoloji maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir.
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun sex maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- √ məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;

167. Aşağıdakılardan hansı zərərsizliyin təhlilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- ən səmərəli istehsal texnologiyasının seçilməsi
- planlaşdırılan səviyyədə mənfəəti və tələbi təmin etməyə imkan verən bir məhsulun qiymətinin müəyyən edilməsi
- zərərsizlik həddinin tapılması
- planlaşdırılmış mənfəəti əldə etmək üçün məhsulun satış həcminin müəyyən olunması
- √ işçilərin sayının müəyyən edilməsi

168. Müəssisədə məhsulun maya dəyərini təhlili və planlaşdırılması zamanı əsasən aşağıdakı göstəricilərdən istifadə edilmir?

- istehsal xərcləri smetası
- ✓ əmtəlik məhsula görə hesablanan əmək məhsuldarlığı göstəricisindən
- əmtəlik məhsulun maya dəyərini və əmtəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin aşağı salınması üzrə tapşırıqlar
- əmtəlik məhsulun maya dəyəri
- bütün nomenklatura üzrə məhsul vahidinin maya dəyərini kalkulyasiyası

169. Məhsul vahidinin kalkulyasiyasının xərc maddələri hansılardır?

- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər
- ✓ xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri
- icarə, nəqliyyat, rabitə, reklam, texniki və texnoloji xərclər, sair istehsal və qeyri-istehsal xərcləri
- qeyri-istehsal xərcləri, sex xərcləri, idarəetmə xərcləri, sosial sığortaya ayırmalar, nəqliyyat və rabitə xərcləri
- xammal və əsas materiallar, yanacaq, nəqliyyat xərcləri, amortizasiya ayırmaları, sex və ümumzavod xərcləri

170. Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi sex maya dəyərini tərkibinə aid deyil?

- ümum sex xərcləri
- ✓ inzibati idarə işçilərinin əmək haqqı
- xammal, material, yarımfabrikat və dəstləşdirici məmulatlara sərf edilən xərclər
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmalar

171. Məhsulun tam maya dəyərini müəyyən olunması aşağıdakı hansı məsələlərin həlli üçün zəruri deyil:

- ✓ müəssisədə əmək məhsuldarlığını və fondverimini hesablamaq
- işin maliyyə nəticələrini, uyğun olaraq vergini və mənfəəti düzgün müəyyən etmək
- marketing tədqiqatları və bunun əsasında ən az xərcə yeni məhsul istehsalına başlamaq haqqında qərarın qəbulu
- məhsulun maya dəyərini ayrı-ayrı xərc maddələrinin təsirini müəyyən etmək
- qiymətin əmələgəlməsi

172. Aşağıdakılardan hansı müəssisədə maya dəyərini idarəedilməsi prosesinə aid olunmur?

- maya dəyərini aşağı salınması yollarının müəyyən olunması
- məhsulun maya dəyərini kalkulyasiyası
- maya dəyərini proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması
- məhsulun maya dəyərini təhlili
- ✓ məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi

173. Məhsulun əməktutumluğu nədir?

- məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən əməyin (adam-saatların) miqdarını göstərir
- işçilərin əmək haqqının azalması hesabına məhsulun maya dəyərini azalmasını göstərir
- ✓ məhsulun maya dəyərində əmək haqqı xərclərinin xüsusi çəkisidir
- müəssisədə məsul istehsalında iştirak edən işçilərin sayını göstərir
- məhsulun əməktutumunu göstərir

174. Məhsulun fondtutumluğu nədir?

- məhsul vahidinin düşən istehsal fondlarının dəyərini göstərir
- əsas fondların orta illik dəyərini məhsulun maya dəyərini nisbətini göstərir
- ✓ məhsulun maya dəyərində amortizasiya ayırmalarının xüsusi çəkisidir
- əsas fondların 1 manatına orta illik dəyərini istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən istehsal edilmiş məhsulun həcmi göstərir
- istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən əsas fondların orta illik dəyərini göstərir

175. Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi istehsal maya dəyərini tərkibinə aid deyil?

- əsas xammal və materiallara sərf edilən xərclər
- ✓ məhsulun satışı ilə əlaqədar xərclər
- ümum sex xərcləri
- texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmaları
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı

176. Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi şərti-dəyişən xərclərə aiddir?

- ümum sex xərcləri
- sexin idarəetmə aparatının əmək haqqını
- ✓ istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı
- müəssisənin idarə edilməsi xərcləri
- ümumzavod xərcləri

177. İnvestisiya layihəsi üzrə birinci il üçün kapital qoyuluşu 4 mln.man, ikinci il üçün isə 7 mln. man təşkil etmişdir. Ümumi kapital qoyuluşunun diskonlaşdırılmadan məcmusunu tapın

- 12
- 13
- 15
- 14
- ✓ 11

178. Maya dəyəri 180 man olan məhsul vahidinə kapital qoyuluşu 70 man təşkil etmişdir. Firma 220 man topdansatış qiymətilə 120000 min ədəd məhsul satmışdır. Firmanın rentabellik səviyyəsi 0.2 olarsa yeni sexin tikilməsinə çəkilmiş kapital qoyuluşunun ümumi iqtisadi səmərəliliyini hesablayın

- 0.4
- 0.3
- ✓ 0.6
- 0.5
- 0.2

179. Aşağıdakılardan hansı istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amili hesab olunur?

- iş yerlərində izafi ehtiyatların olması
- istehsal prosesinin başlanması
- istehsal prosesindəki fasilələr
- ✓ istehsalın ixtisaslaşması
- istehsal sahələrinin artıqlığı

180. Müəssisədə fondtutumunun azalması istehsalın iqtisadi səmərəliliyinə necə təsir göstərir?

- müəssisədə əsas fondlardan istifadə səviyyəsi aşağı düşür
- müəssisədə istehsal edilən məhsulun maya dəyərini artırır
- ✓ məhsul vahidinə düşən amorizasiya ayırmalarını azaldır
- müəssisədə məhsul vahidinə düşən amorizasiya ayırmalarını artırır
- investisiya qoyuluşlarına tələbatı artırır

181. Müəssisədə satışın (dövriyyənin) rentabelliği göstəricisi necə hesablanır?

- ümumi məhsulun satışın həcminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- əmtəəlik məhsulun satışın həcminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- ✓ mənfəətin satışın həcminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- mənfəətin satışla əlaqədar xərclərin ümumi məbləğinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi

182. Müəssisədə əsaslı vəsait qoyuluşunun iqtisadi səmərəliliyini müəyyən edilərkən səmərə kimi hansı göstərici əsas götürülməlidir?

- ✓ müəssisənin mənfəəti
- müəssisənin ümumi mədaxili
- müəssisənin reallaşdırılmış məhsulu
- müəssisənin ümumi məhsulu
- müəssisənin əmtəəlik məhsulu

183. İntestisiya qoyuluşlarının səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- ödənmə müddəti göstəricisi
- ✓ dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti göstəricisi
- inteqral səmərə (xalis cari dəyər) göstəricisi
- rentabellik norması (daxili rentabellik norması) göstəricisi
- rentabellik indeksi göstəricisi

184. İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsinə hansı amil təsir göstərmir?

- istehsalın və idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi
- işçilərin ixtisas səviyyəsinin artırılması və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması
- ✓ işçilərin günlük iş vaxtının və növbəlilik əmsalının azaldılması
- istehsalın təmərküzləşməsi, kombinləşməsi, ixtisaslaşması və kooperativləşməsi
- elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsalda tətbiqi

185. Müəssisədə ümumi (istehsal) rentabellik göstəricisi necə hesablanır?

- ümumi məhsulun əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- ✓ mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- mənfəətin dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- reallaşdırılmış məhsulun əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- mənfəətin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi

186. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərəlilik göstəricisinə xasdır?

- ✓ nisbi göstəricidir
- xərc göstəricisidir
- ölçüyə gəlməyən göstəricidir
- həcm göstəricisidir
- mütləq göstəricidir

187. Hər hansı təşkilati-texniki tədbirin həyata keçirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi necə müəyyən olunur?

- ✓ müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun istehsalına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyətinə nisbəti kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun istehsalına sərf edilmiş yalnız canlı əməyin kəmiyyətinə nisbəti kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərədən onun istehsalına sərf edilmiş bütün xərclərin kəmiyyətinin çıxılması kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərə ilə onun istehsalına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyəti ilə cəmlənməsi kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun istehsalına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyətinə hasilı kimi

188. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyini düzgün qiymətləndirmək üçün onun meyarı və göstəriciləri elmi-nəzəri və metodoloji cəhətdən dəqiq əsaslandırılmalıdır
- Səmərəlilik göstəricisi – səmərə ilə xərclərin kəmiyyət nisbəti, ictimai istehsalın səmərəliliyinin keyfiyyət səciyyəsidir
- Səmərə öz-özlüyündə ictimai istehsalın səmərəliliyi haqqında təsəvvür yarada bilmir, çünki mütləq rəqəmdir, onu yaradan xərclərlə əlaqəsizdir
- ✓ İctimai istehsalın səmərəlilik meyarı və ümumiləşdirici (meyar) göstəricisi arasında heç bir əlaqə və bağlılıq yoxdur
- Hər hansı bir sosial-iqtisadi prosesin kəmiyyət və keyfiyyət cəhətlərini özündə tam və dəqiqliklə əks etdirən meyar və göstəricilər olmadan həmin prosesin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi mümkün deyildir

189. Səmərəlilik meyarı nədir?

- İstehsal fəaliyyəti zamanı məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin faydalı hissəsidir
- İstehsal fəaliyyətinin aralıq nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin kəmiyyətidir
- İstehsal fəaliyyətinin nəticəsi olaraq istehsal edilmiş məhsulun ümumi həcmnin dəyər ifadəsidir
- İstehsal fəaliyyətində istifadə edilən bütün resursların istehlak həcmidir
- ✓ İstehsal fəaliyyətinin son nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin gətirdiyi səmərədir

190. İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- milli sərvət
- ✓ il ərzində yaradılmış milli gəlir
- il ərzində yaradılmış ümumi daxili məhsul
- il ərzində yaradılmış xalis milli məhsul
- il ərzində yaradılmış ümumi milli məhsul

191. Müəssisə səviyyəsində istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- ümumi gəlir
- istehsal xərcləri
- ✓ mənfəət
- əmtəlik məhsul
- istehsal olunan məhsulun dəyər ifadəsində həcmi

192. Mütləq səmərəlilik nədir?

- ✓ səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbətidir
- əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbətidir
- əldə olunan səmərənin kəmiyyətcə miqdarıdır
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğidir
- əldə olunmuş səmərənin keyiyyətini xarakterizə edir

193. Nisbi (müqaisəli) səmərəlilik nədir?

- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbətidir
- əsaslı vəsait qoyuluşu həcmnin səmərəyə nisbətidir
- istehsaldaxili ehtiyatlardan istifadə göstəricisidir
- səmərəliliyin orta göstəricisidir
- ✓ variantlar üzrə cari xərclərin fərqlərinin əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqlərinə nisbətidir

194. Müqayisəli (nisbi) səmərəlilik göstəricisi nə üçün hesablanır?

- layihə variantları üzrə ayrı-ayrılıqda gözlənilən gəlirlərin hesablanması üçün tətbiq edilir
- müəssisənin mənfəətini hesablamaq üçün tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə gözlənilən məsrəflərin müqayisəsi üçün tətbiq edilir
- ✓ layihə variantlarından ən sərfəsinin seçilməsi məqsədilə hesablanır və tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə sərf ediləcək investisiyanın həcmi hesablanmaq üçün tətbiq edilir

195. Müəssisələrdə əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəricisi kimi istifadə edilən rəntabellik göstəricisi necə hesablanır?

- illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsas fondlara nisbəti kimi
- illik mənfəətin bu mənfəəti təmin edən ümumi xərclərə nisbəti kimi
- illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna hasili kimi
- ✓ illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi
- illik mənfəətin müəssisənin əsas və normalaşdırılan dövrüyyə fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi

196. Müəssisədə investisiya layihəsinin qəbul edilməsi üçün inteqral səmərəlilik göstəricisi:

- ✓ müsbət kəmiyyət olmalıdır
- xərclərdən çox olmalıdır
- sıfır (0) bərabər olmalıdır

- mənfi kəmiyyət olmalıdır
- mənfiyyət bərabər olmalıdır

197. Aşağıdakılardan hansıları istehsal amillərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərdir?

- ümumi milli məhsul, ümumi rentabellik, məhsul vahidinin maya dəyəri
- ✓ əmək məhsuldarlığı, fondverimi, dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi, əmtəəlik məhsul
- ümumi daxili məhsul, ümumi gəlir
- əmək haqqının səviyyəsi, mənfiyyət

198. əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- torpaq
- xammal
- sahibkarlıq qabiliyyəti
- ✓ əmək (iş qüvvəsi)
- kapital

199. Materialtutumu göstəricisi aşağıdakı resurslardan hansılarının istifadəsinin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- maliyyə resurslarının
- ✓ xammal və material resurslarının
- informasiya resurslarının
- əsas və tədavül fondlarının
- əmək resurslarının

200. əməyin səmərəlilik dərəcəsini hesablamaq üçün aşağıda verilənlərdən hansından istifadə edilir?

- vaxt vahidi ərzində sərf edilən elektrik enerjisi
- məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən xərclər
- investisiya qoyuluşunun rentabelliği
- vaxt vahidi ərzində sərf edilən materialların həcmi
- ✓ vaxt vahidi ərzində istehsal edilən məhsulun həcmi

201. Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- material məsrəflərinə qənaət eilməsi
- ✓ işçilərin sayının artması
- məhsul vahidinin maya dəyərinin azaldılması
- vaxt vahidi ərzində istehsal olunan məhsulun kəmiyyətcə çoxaldılması
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan vaxtın azaldılması

202. Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini əks etdirir?

- hazır məhsul anbarında məhsul ehtiyatlarının artması
- məhsulun satış həcmi azalması
- anbarında material ehtiyatlarının artması
- ✓ məhsulun əmək-tutumunun azaldılması
- avadanlıqların istifadəsiz qalma müddətinin artması

203. Fondverimi göstəricisi istehsalın təşkili ünsürlərinin hansından istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ✓ istehsal əsas fondlarının
- müəssisənin ehtiyat fondlarının
- müəssisənin pul fondlarının
- müəssisənin tədavül fondlarının
- istehsal dövriyyə fondlarının

204. Müəssisədə istehsal amillərindən istifadəni xarakterizə edən iqtisadi səmərəlilik göstəricilərinə aid deyil:

- dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti göstəricisi
- əmək məhsuldarlığı göstəricisi
- √ satışın rentabelliği göstəricisi
- fondverimi göstəricisi

205. Hansı struktur bölmələrindən istifadə edərək istehsalçı firma satışı həyata keçirə bilməz?

- funksional vəzifələrinə, həm də əmtənin müştəriyə nümayişini həyata keçirməli olan, sövdələşmələr bağlamaq və ya bu hüquqa malik olmayan xüsusi agentliklər
- √ xammal və material ehtiyatlarının yaradılması üçün tədarük funksiyaları icra edən təchizat kontorları
- əmtə ehtiyatları yaratmadan sövdələşmələrin bağlanması, bazarın öyrənilməsi, sifarişlərin yerinə yetirilməsi üzrə funksiyaları icra edən satış kontorları
- yerli bazarı, rəqibləri tanıyan, istehlakçıların tələblərinə uyğun satış şərtləri və xidmətləri təklif edə bilən ixtisaslı mütəxəssislərə malik regional satış filialları
- pərəkəndə satış şəbəkəsi (köşklər, mağazalar, salonlar və s.)

206. Hazırlıq ehtiyatının həcmi necə hesablanır?

- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi
- √ materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta vurulur
- istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal hazırlanmasına sərf edilən istehlakı üçün vaxta nisbəti kimi
- materialdan orta günlük məsrəf norması istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur
- materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt dövriyyə vəsaitlərinin orta qalıqına vurulur

207. Məmulat üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi
- √ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasının həmin məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur

208. Hissə (detal) üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- √ hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- hissənin (detalın) sayının həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- hissənin (detalın) hər vahidi üzrə material məsrəfi norması hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi

209. Oxşarlığa görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- oxşar məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalın hasilinə vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına vurulur
- √ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına nisbəti kimi

210. Nümunəvi təmsilçiyə görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ✓ nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur
- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici jəhətlərləri nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərləri nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur

211. Müəssisədə mövsümi ehtiyat hansı hallarda yaranır?

- müəssisənin xammal və materialla təminatında onun miqdarı, və ya vaxtaşırılığında kənarlaşmalar baş verən zaman istehsalın fasiləsizliyini təmin etmək məqsədilə
- iki məhsulgöndərmə (alma) arasındakı vaxt intervalında müəssisənin ahəngdar işləməsini təmin etmək məqsədilə
- ✓ xammal və materialın istehsalı və ya tədarükünün mövsümi olması ilə əlaqədar
- istehsal prosesinin fasiləsizliyi ilə əlaqədar
- gələcəkdə xammal və materiala tələbin artması ehtimalı ilə

212. Tranzit norması nədir?

- ✓ istehsalçı müəssisədən bir sifarişlə bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmi minimum miqdardır
- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun maksimum həcmidir
- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmi maksimum miqdardır

213. Aşağıdakılardan hansı satış siyasətinin əsas elementlərinə aid edilmir?

- məhsulların nəqli
- ✓ məhsulların istehsalı
- məhsulun tamamlanması
- məhsulun saxlanması
- istehlakçılarla əlaqələr

214. Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilir?

- müəssisədə innovasiya prosesinin təşkili
- müəssisədə heyətin fəaliyyətinin səmərəli təşkili
- müəssisədə istehsalın material resursları və texniki vasitələrlə təmin edilməsinin təşkili
- ✓ məhsulun reallaşdırılmasının forma və metodlarının, onun istehlakçılara çatdırılması üsullarının seçilməsi
- iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili

215. Firma birbaşa satış sisteminin üstünlüyünə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- əmtəə ehtiyatlarının yaradılması ilə əlaqədar istehsaldankənar xərclərin azalması
- məhsulun son istehlakçıya bilavasitə çatdırılması ilə əlaqədar xərclərin azalması
- əlaqələrin sayının azalması
- ✓ son istehlakçılarla müttəmədi olaraq sıx əlaqələr saxlanması
- əmtəənin hərəkəti ilə bağlı risklərin azalması

216. Müəssisədə satış sistemləri onların təşkilinə görə necə qruplaşdırılır?

- intensiv və selektiv satış sistemləri
- analitik və sintetik satış sistemləri
- daxili və xarici satış sistemləri
- ✓ birbaşa və dolaylı satış sistemləri
- əsas və köməkçi satış sistemləri

217. Müəssisədə satış sistemləri vasitəçilərin sayına görə necə qruplaşdırılır?
- birbaşa, dolayı və qarışıq satış sistemləri
 - ✓ intensiv, selektiv və xüsusi satış sistemləri
 - analitik, sintetik və eksperimental satış sistemləri
 - daxili, xarici və qarışıq satış sistemləri
 - əsas, köməkçi və xidmətedici satış sistemləri
218. Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?
- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına nisbəti kimi
 - iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı istehsal proqramına vurulur
 - orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramına vurulur
 - iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi
 - ✓ orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına vurulur
219. Müəssisədə istehsal proqramının yerinə yetirilməsi üçün avadanlığa ümumi tələbatı hesablayarkən aşağıdakıların hansından istifadə edilmir?
- iş vahidinin yerinə yetirilməsi üçün vaxt norması
 - növbələrin sayı (növbəlilik əmsalı)
 - ✓ avadanlığın keyfiyyət göstəricisi (etibarlıq göstəricisi)
 - avadanlıqdan istifadə əmsalı
 - plan ili üçün görülməli işin həcmi
220. Aşağıdakılardan hansı Dəqiq vaxtında sisteminin üstünlüklərinə aid deyil?
- maddi-texniki təchizatın müntəzəm surətdə təkmilləşdirilməsi
 - ✓ maddi-texniki təminat planına ehtiyacın olmaması
 - təchizat prosesinə statistik nəzarətin mümkünlüyü
 - müəssisədə istehsal tsiklinin qısaldılması
 - göndərilən xammal və materialların və istehsal olunan məhsulların keyfiyyətinin kompleks idarə edilməsi imkanlarının olması
221. Anbarların çox sayda istehlakçı sexlərə xidməti zamanı hansı reyslərdən istifadə olunur?
- zona
 - rəqqas
 - şüa
 - ✓ zona-dairəvi
 - dairəvi
222. Maddi-texniki təminatın hansı forması seçilərkən tranzit və sifariş normaları əsas götürülür?
- Kontrakt sistemi
 - Ənənəvi forma
 - Anbar forma
 - ✓ Tranzit forma
 - «Dəqiq vaxtında» sistemi
223. İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda A qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?
- 15-20 faizi
 - 40-55 faizi
 - ✓ 70-80 faizi
 - 25-30 faizi
 - 5 - 10 faizi
224. İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

- 7 faizi
- 15 faizi
- √ 25 faizi
- 45 faizi
- 23 faizi

225. İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərini neçə faizi aid olunur?

- √ 20 faizi
- 75 faizi
- 35 faizi
- 65 faizi
- 80 faizi

226. İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda S qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayja neçə faizi aid olunur?

- 80-85 faizi
- 70-75 faizi
- √ 60-65 faizi
- 40-45 faizi
- 25-30 faizi

227. İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda S qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərini neçə faizi aid olunur?

- 55 faizi
- 75-80 faizi
- √ 45-50 faizi
- 30 faizi
- 5 faizi

228. İstehsal vasitələrinə tələbatın hesablanmasında hansı göstəricilərdən daha çox istifadə olunur?

- işçilərin sayı və vaxt fondundan
- əmək məhsuldarlığı və qəbul edilmiş sifarişlər portfelindən
- √ qəbul edilmiş sifarişlər portfeli və materialın məsrəf normasından
- dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı və materialın məsrəf normasından
- fondverimi və dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətindən

229. Aşağıdakı prinsiplərin hansından marketinq şöbəsi yaradılarkən istifadə edilmir?

- əmtəə istehsalı prinsipi üzrə təşkil
- funksional prinsip üzrə təşkil
- √ ahəngdarlıq prinsipi üzrə təşkil
- əmtəə-bazar prinsipi üzrə təşkil
- bazar prinsipi üzrə təşkil

230. Aşağıdakılardan hansı marketinqin funksiyalarına aiddir?

- avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- əmək məhsuldarlığının artırılması yollarının müəyyən edilməsi
- √ əmtəələrin satış bazarlarının müəyyənləşdirilməsi
- xammala tələbatın müəyyən edilməsi
- işçilərin sayının planlaşdırılması

231. Aşağıdakılardan hansı marketinqin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- bazar imkanlarının təhlili
- marketing tədbirlərinin həyata keçirilməsi
- marketing kompleksinin işlənilib hazırlanması
- ✓ materiallara tələbatın hesablanması
- məqsədli bazarın seçilməsi

232. Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilir?

- iqtisadi axın
- resurs axını
- ✓ sifarişlər axını
- iş qüvvəsinin axını
- tələb axını

233. Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilmir?

- mülkiyyət hüququnun axını
- ✓ iş qüvvəsinin axını
- informasiya axını
- maliyyə axını
- fiziki axın

234. Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilir?

- müəssisədə innovasiya prosesinin planlaşdırılması
- əmək haqqının müəyyənəndirilməsi
- maddi-texniki təminat planlarının tərtib etmək
- müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatın planlaşdırılması
- ✓ əlavə xidmətlərin, xarici ticarət əməliyyatlarının, reklam fəaliyyətinin planlaşdırılması

235. Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilmir?

- məqsədlərin müəyyən olunması
- satışın idarəedilməsi üzrə xərclər məntəqəsinin tərtibi
- məhsulların reallaşdırılması proqramlarının işlənməsi
- konyunktura və tələb üzrə proqramların hazırlanması
- ✓ mənfəətin bölgüsü

236. Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilmir?

- ✓ iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili
- tələbin stimullaşdırılmasının və reklam fəaliyyətinin təşkili
- əmtənin hərəkəti texnologiyası
- informasiya-dispetçer xidmətinin hesabatlarının hazırlanmasının təşkili
- ticarət kommunikasiyalarının, hüquqi və iddia işlərinin təşkili

237. Marketing proqramının hazırlanmasında aşağıdakı elementlərin hansından istifadə edilmir?

- satış bazarının müəyyən edilməsi
- marketing məqsədlərinin müəyyən olunması
- daxili və xarici mühit amillərinin təsirinin uçota alınması ilə planların dəqiqləşdirilməsi
- bazar segmentinin müəyyən edilməsi
- ✓ dövrü vəsaitlərinin dövretmə uzunluğunun müəyyən edilməsi

238. Marketing şöbəsi yaradılarkən aşağıdakı prinsiplərin hansından istifadə olunur?

- sosial prinsip
- təşkilati prinsip
- stimullaşdırıcı prinsip
- təklif prinsipi

✓ coğrafi prinsip

239. Müəssisənin marketinq sistemi aşağıdakı məsələlərin həllində iştirak etmir:

- məhsul (xidmət) çeşidi və qiymətinin planlaşdırılmasında
- bazarda mövcud olan tələbatın mümkün qədər çox ödənilməsinə nail olmaq məqsədilə tədbirlər sisteminin işlənilib hazırlanmasında
- potensial (real) tələbatın və ödənilməyən ehtiyacların müəyyən edilməsində
- ✓ plan üzrə işin yerinə yetirilməsi üçün zərur olan işçilərə tələbatın hesablanması
- bazarın kompleks öyrənilməsində (tədqiqində)

240. Maddi-texniki təminat nədir?

- müəssisədə investisiya fəaliyyətinin tələb olunan həcmdə maliyyələşməsinin təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə innovasiya prosesinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi prosesidir
- ✓ müəssisədə istehsalın material resursları və texniki vasitələrlə təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə istehsalın yüksək ixtisaslı karlarla təmin edilməsi prosesidir
- müəssisəni zəruri həcmdə maliyyə resursları ilə təmin edilməsi prosesidir

241. Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- material resurslarını ən səmərəli yolla əldə etmək, istehsalı xammal və materiallarla birgəzərdə, tam və vaxtında təmin etmək
- maddi-texniki təminat planlarını tərtib etmək
- məhsul-göndərənlərlə səmərəli təsərrüfat əlaqələrinə qurmaq
- ✓ müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatının təmin edilməsi
- maddi-texniki təminat xidmətinin strukturunu təkmilləşdirmək

242. Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas funksiyalarına aid deyil?

- material resurslarının müəssisəyə gətirilməsi, qəbulu və qorunub saxlanması işləri üzrə nəzarətin təşkil edilməsi
- ✓ müəssisənin idarəetmə aparatının işini təkmilləşdirmək
- istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xammal və materiallara tələbatın – sifarişlərin müəyyən edilməsi
- material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümumi-ləş-diriji hesablamaların aparılması və yekun sifarişlərin tərtibi
- səmərəli təminat formasının seçilməsi və onun iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması

243. Müəssisələrin maddi-texniki təminat işi başlanğıcından sonuna qədər neçə mərhələni özündə birləşdirir?

- ✓ 8
- 7
- 3
- 5
- 4

244. Müəssisədə sexlərin materiallarla mərkəzləşdirilmiş üsulla təchiz edilməsində hansı sxemdən istifadə edilmir?

- rəqqas
- zona-dairəvi
- ✓ tranzit
- dairəvi
- şüa

245. Dairəvi reyslər sxemində sexlərin xammal və materiallarla təminatı necə həyata keçirilir?

- ✓ eyni zonada yerləşən bir neçə istehlakçı sex xammal və materiallarla bir reyslə təchiz edilir
- anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərdi şəkildə əlaqə saxlayır və onlar xammal və materiallarla müxtəlif reyslərlə təchiz edilir
- müxtəlif zonalarda yerləşən istehlakçı sexlər xammal və materiallarla ayrı-ayrı reyslərlə təchiz edilir
- anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərdi şəkildə əlaqə saxlayır və onları ayrı-ayrılıqda xammal və materiallarla təchiz edilir
- nəqliyyatın hər bir sexə doğru sərəfəri yüklə, anbara qayıdanda boş, yaxud tara ilə olur

246. Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunmur?

- psixografik əlamətlər
- məhsula ehtiyac əlamətlər
- coğrafi əlamətlər
- demoqrafik əlamətlər
- ✓ təşkilati əlamətlər

247. Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunur?

- iqtisadi əlamətlər
- ✓ psixografik əlamətlər
- texnoloji əlamətlər
- texniki əlamətlər
- təşkilati əlamətlər

248. Marketing nədir?

- ✓ bazarın kompleks təhlili və proqnozlaşdırılması prosesisidir
- bazarda məhsulun satışı ilə əlaqədar kontraktların bağlanması prosesidir
- müəssisənin istehsal fəaliyyətini səmərəli maliyyələşdirilməsi mexanizmidir
- idarəetmənin metodlarından biridir
- müəssisənin xammal və materiallarla təminatı prosesidir

249. Ticarət vasitəçilərinə aid deyil:

- agentlər
- ✓ konsaltinq təşkilatı
- kommissiyajerlər
- distributerlər
- dilerlər

250. Aşağıdakılardan hansı marketingin funksiyalarına daxil deyil?

- istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi
- məhsul çeşidinin planlaşdırılması
- ✓ məhsul göndərənlərlə hesablaşmaların səmərəli təşkili
- yeni istehlakçıların tapılması və seçilməsi
- satışdan sonrakı xidmətin təşkili

251. Aşağıdakılardan hansı müəssisədə marketing fəaliyyətinin metodlarına daxil deyil?

- ✓ daxili mühitin təhlili
- xarici mühitin təhlili
- qiymət siyasətinin işlənilib hazırlanması
- bazarda məhsulun hərəkətinin və satışın planlaşdırılması
- istehlakçıların (alıcıların) təhlili

252. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin marketing fəaliyyətinə aid deyil?

- müəssisələrin istehsal həcmimin (təklifinin) bazarın mövcud potensial tələblərinə uyğunlaşdırılma bilmə imkanlarının araşdırılması
- bazarda məhsullara olan potensial tələbatın və ehtiyacın həcmimin, onun dinamikasının, şəraitinin, hadisələrin real gedişinin və onun inkişaf perspektivlərinin dəqiq nəzərə alınması
- müəssisədə məhsulların reallaşdırılması şəraitinə, tələbatın dəyişməsinə və s. bu kimi məsələlərə çevik münasibətlərin göstərilməsinə nəzarət edilməsi
- müəssisənin istehsal etdiyi məhsula tələbatın, başqa sözlə, məhsul bazarının yaradılmasına və formalaşdırılmasına fəal təsir göstərilməsi
- ✓ işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlərin işlənilib hazırlanması

253. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ✓ İstehsalın ictimai təşkili formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur

- İstehsalın ic-timai təşkili formaları ictimai istehsalın intensivləşdirilməsi və səmərəliliyinin yüksəldilməsinin amilidir
- İstehsalın ic-timai təşkili formaları ictimai əmək bölgüsünün dərinləşməsinin nəticəsidir
- İstehsalın təmərküzləşməsi istehsalın ictimai təşkili formaları arasında daha mürəkkəbidir
- İstehsalın təmərküzləşməsi, ixtisaslaşması, kooperativləşməsi və kombinəlaşması arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr vardır

254. İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- bütün sənaye müəssisələrinin birliyi
- yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması
- sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası
- ✓ sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkirlərinin mütəmadi artması
- istehsal həcmının kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi

255. Kombinəlaşmış istehsalların təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansına təminat vermir?

- texnoloji proseslərin yerinə yetirilməsinin ardıcılığını təmin edir
- aralıq məhsul və tullantılardan istifadə edilməsini təmin edir
- ətraf mühitin çirklənməsinin azalmasını təmin edir
- ✓ müəssisənin mənfəətinin düzgün bölüşdürülməsini təmin edir
- xammalın kompleks emalını təmin edir

256. Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- mənfəətlə xərcin mütənəsblik təşkil etdiyi ölçüsüdür
- minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür
- ✓ az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
- çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür

257. Müəssisənin minimal səmərəli ölçüsü nədir?

- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi
- istehsal həcmının artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması
- ✓ müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həcmidir

258. İstehsal miqyasının müsbət effekti nədir?

- bu, istehsal həcmının artmasına uyğun olaraq məhsul satışı həcmələrinin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmının artmasına uyğun olaraq məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- ✓ bu, istehsal həcmının artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmının artması ilə müəssisənin təsərrüfat əlaqələrinin genişlənməsini əks etdirir
- bu, istehsala əlavə investisiya qoyuluşu yolu ilə məhsul istehsalı həcmələrinin artırılmasını əks etdirir

259. İstehsal miqyasının mənfi effekti nədir?

- bu, istehsal həcmının artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmının azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmının azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmının azalması ilə müəssisənin mənfəətinin azalmasını əks etdirir
- ✓ bu, istehsal həcmının artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir

260. Miqyas artımından qənaətin (miqyasın müsbət effektinin) davamlı olduğu sənaye sahələrinə aşağıdakılardan hansı xasdır:

- ✓ belə sahələrdə iri ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə kiçik ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə kiçik və orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə çoxlu sayda kiçik müəssisələr fəaliyyət göstərir
- belə sahələrdə orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir

261. Metallurgiya və elektroenergetikada istehsalın təmərküzləşməsinə müəyyən edən əsas amil hansıdır?

- ✓ əsas aqreqların orta gücü
- istehsalın texnologiyası və təşkili xarakteri
- istehsal xərclərinin həcmi
- istehsalda istifadə edilən xammal və materialların həcmi
- istehsal alətlərinin kompleksi

262. Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfi təsir göstərir?

- ✓ müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi
- elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi
- müəssisədə məhsul buraxılışının təmərküzləşməsi və istehsalın optimal ölçüyədək artması
- buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsədəuyğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması
- buraxılan məhsula perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi

263. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır:

- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sığır funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanması texniki əmək bölgüsünü əks etdirir
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisədaxili ixtisaslaşdırmanı əks etdirir
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artması nisbi təmərküzləşmədir
- ✓ müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanı əks etdirir
- bilavasitə müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib ayırması fərdi əmək bölgüsünü əks etdirir

264. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- istehsalın ixtisaslaşdırılması istehsalda yüksək məhsuldarlıqlı texnika və texnologiya tətbiq etməyə, kadrların peşəkarlığının yüksəlməsinə, müəssisənin təşkili və istehsal strukturuunu təkmilləşdirməyə imkan yaradır
- ✓ bazar münasibətləri inkişaf etdikcə istehsalın ixtisaslaşması və kooperasiyalaşdırılmasının iqtisadi əhəmiyyəti tədricən azalır
- istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi ayrı-ayrı məhsul növlərinin hazırlanmasının kütləvililiyini artırır, xüsusi, yüksək məhsuldarlığa malik avadanlığın tətbiqini asanlaşdırır
- istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi kiçik, orta və iri müəssisələr arasında səmərəli təsərrüfat əlaqələrinin qurulmasına imkan verir
- istehsalın ixtisaslaşdırılması əsasında səmərəliliyinin artırılması sahə və müəssisədə həyata keçirilən təşkilati, texniki və iqtisadi tədbirlərlə əlaqədardır

265. Aşağıdakı göstəricilərin hansı kooperasiyalaşma səviyyəsini təhlilində istifadə edilir?

- məhsul vahidinin materialtutumu
- müəssisənin pərakəndə satış şəbəkəsinə verdiyi məhsulun həcmi
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- ✓ məhsul vahidinin maya dəyərində "satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar" adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi
- məhsul vahidinin maya dəyərində enerji məsrəflərinin xüsusi çəkisi

266. Bir il ərzində müəssisə tərəfindən 1 milyon 800 min manatlıq ümumi məhsul buraxılışı həyata keçirilmişdir. Bunun 1 milyon 260 min manatını əsas (profil) məhsul təşkil etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisənin ixtisaslaşdırılması əmsalını hesablayın.

- 60 faiz
- 80 faiz
- 65 faiz
- ✓ 70 faiz
- 45 faiz

267. İstehsalın ixtisaslaşdırılmasının iqtisadi səmərəliliyinin əsas göstəriciləri hansılardır?

- ✓ məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehsalçı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət, istehsalın ixtisaslaşdırılmasından əldə edilən illik iqtisadi səmərə
- ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı

- ayrı-ayrı detalların, qovşaqların, aqreqlərin və pəstahların buraxılışı üzrə ixtisaslaşdırılmış və ya mərkəzləşdirilmiş istehsalatların müəssisə və sexləri tərəfindən buraxılan məhsulların istehsalatının ümumi həcmində xüsusi çəkisi, ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi
- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehsalatçılarına çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət,) ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin mənfəətinin həcmi
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ödənmə müddəti, müəssisələr arasında kooperasiya əlaqələrinin müddəti

268. Əlvan metal filizlərinin emalı kombinatları üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın kompleks emalına görə
- xammalın ardıcıl emalına görə
- üfqi kombinələşdirmə
- şaquli kombinələşdirmə
- ✓ tullantılardan istifadəyə əsaslanan

269. Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinələşmə mümkün deyildir?

- ✓ hasilat sənayesi
- yeyinti sənayesi
- metallurqiya
- ağac emalı sənayesi
- emal sənayesi

270. Emal sənaye müəssisəsinin hasilat müəssisəsinə yaxınlaşdırılmasına əsaslanan kombinatlar hansı istehsallar üçün səciyyəvidir?

- əmək predmetinə təsirin mexaniki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- kütləvi və seriyalı istehsallar üçün
- avtomatlaşdırılmış istehsallar üçün
- əmək predmetinə təsirin fiziki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- ✓ əmək predmetinə təsirin kimyəvi üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün

271. Kombinələşməyə daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti nə deməkdir?

- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə istifadə edilən avadanlıqlar eyni olur, məhsulun nomenklaturası və çeşidi məhdudlaşdırılır
- kombinatın ümumi gəlirləri kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bərabər bölünür
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulların qiymətləri bir-birinə uyğunlaşdırılır
- ✓ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal gücləri öz ölçülərinə görə uzlaşdırılmış olur, məhsulun nomenklaturası və keyfiyyətinə görə isə bir-birilə analoq təşkil edirlər
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyniadlı və eyni keyfiyyətdə məhsullar istehsal olunur

272. Neft-kimya kombinatlarının istehsalları üçün kombinələşmənin hansı tipi səciyyəvidir?

- şaquli kombinələşdirmə
- qarışıq əlaqələr
- ✓ üfqi kombinələşdirmə
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- xammalın kompleks emalı

273. Toxuculuq kombinatları üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın kompleks emalına görə
- üfqi kombinələşmə
- istehsal-texniki
- tullantılardan istifadəyə görə
- ✓ xammalın ardıcıl emalına görə

274. Aşağıdakı istehsal sahələrindən hansında həm kiçik, həm orta, həm də iri müəssisələr təqribən eyni dərəcədə səmərəli fəaliyyət göstərə bilərlər?

- kombinələşdirilmiş yem istehsalı

- əlvan metallurgiya
- √ ağac emalı və mebel istehsalı
- musiqi alətlərinin hazırlanması
- polimer materialların istehsalı

275. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı kombinləşmiş müəssisələr üçün səciyyəvi deyil? (Sürət 08.10.2015 16:52:50)

- texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid fasiləsiz baş verir
- istehsallardan birinin məhsulu digəri üçün material və ya yarımfabrikat rolunda çıxış edir
- istehsallardan birinin nəticəsi digəri üçün başlanğıc olur
- texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid ən qısa yolla baş verir
- √ istehsallardan hər birinin məhsulu birbaşa satış bazarlarına çıxarılır

276. Aşağıdakı cəhətlərdən hansı həm kombinləşməyə, həm də təmərküzləşməyə şamil olunur?

- √ müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi
- müəssisələrin istehsal etdiyi məhsul digəri üçün xammaldır
- analogi məhsullar istehsal edən müəssisələrin birliyi
- müxtəlif istehsalların birliyi
- işçilərin sayının azalması

277. Aşağıdakı cəhətlərdən hansı kombinləşmə üçün səciyyəvi deyildir?

- vahid enerji sistemi
- vahid nəqliyyat bazası
- müxtəlif istehsalların ərazidə birliyi
- √ vahid satış şəbəkəsinin olması
- kombinata daxil olan istehsalların texniki-iqtisadi vəhdəti

278. Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur?

- √ müxtəlif istehsalların birliyi, kombinata daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti, vahid enerji sistemi və nəqliyyat bazası
- istehsal prosesinin yalnız bir müəssisədə baş verməsi, istehsal olunmuş məhsulların istehlakçıya çatdırılmasında heç bir vasitəçidən istifadə edilməməsi
- istehsal prosesinin mərhələləri arasındakı ahəngdarlıq, müəssisələrin mülkiyyətçisinin eyni şəxs olması, vahid mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi
- müxtəlif müəssisələrin istehsalı olan hissə və qovşaqların bir müəssisədə son məhsul formasında yığılması
- istehsalın yalnız sifarişlər əsasında olması, sifariş edilmiş məhsulların bir neçə müəssisə tərəfindən istehsalı

279. İstehsalın ixtisaslaşması və kombinləşmənin qarşılaşdırılmasını nəzərdə tutan aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür?

- ixtisaslaşma müəssisənin istehsal xərclərinə qənaət yaradır, kombinləşmə isə xərclərin artmasına gətirib çıxarır
- √ ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını genişləndirir, kombinləşmə isə məhdudlaşdırır
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmi məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir
- ixtisaslaşma müəssisənin məhsul bazarını məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir

280. İstehsallar arasında əlaqələrin xarakterindən asılı olaraq kombinləşmənin tipləri hansılardır?

- alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- aqrəqat, istehsal-texniki, texnoloji
- √ şaquli, üfiqi, qarışıq
- xammalın ardıcıl emalı, xammalın kompleks emalı, tullantılardan istifadə
- fərdi, seriyalı, kütləvi

281. Kombinləşmənin əsas şərti nədir?

- eyni bir ərazidə analogi müəssisələrin cəmləşdirilməsidir
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir

- √ müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir

282. Qarışıq kombinəlaşmə tipi nə vaxt olur?

- müxtəlif müəssisələrdə istehsal edilən hissə və qovşaqlar bir müəssisədə hazır məhsul kimi yığılanda
- xammal ardıcıl emal olunanda
- √ xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınanda
- xammal kompleks emal olunanda
- məhsulun həm istehsalı, həm də satışı bir müəssisədə cəmləşəndə

283. Sənayedə kombinəlaşdırma nədir?

- birlik və müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayının artması prosesidir
- istehsalın daha iri müəssisələrdə təmərküzləşməsi prosesidir
- √ texnoloji və təşkilati baxımdan əlaqəli olan müxtəlif sahələrə məxsus ayrı-ayrı istehsalların vahid istehsal kompleksində birləşdirilməsidir
- oxşar məhsulları istehsal edən müxtəlif müəssisələrin bir mərkəzdən idarə edilməsidir
- müəssisələrin fəaliyyətlərinin dövlət tərəfindən əlaqələndirilməsidir

284. Üfiqi kombinəlaşmə tipinin səciyyəvi xüsusiyyəti hansıdır?

- bu, əlaqəli istehsalların hamısında istehsal həcmələrinin böyüməsini nəzərdə tutur
- bu, xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- bu, xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsulun, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsulların alınmasını nəzərdə tutur
- bu, xammalın bir-biri ilə əlaqəli bir neçə müəssisədə hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- √ bu, ilkin xammalın emalının bir neçə axınının mövcudluğunu nəzərdə tutur ki, nəticədə bir neçə sahənin məhsulu alınır

285. Yüngül sənaye üçün kombinəlaşmənin hansı forması daha səciyyəvi ola bilər?

- tullantılardan istifadəyə görə
- √ xammalın ardıcıl emalına görə
- xammalın kompleks emalına görə
- istehsal-texniki
- üfiqi kombinəlaşmə

286. İstehsalın ictimai təşkili formaları hansılardır?

- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
- istehsalın elektrikləşdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması
- √ istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinəlaşdırilməsi
- fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal
- istehsalın mexanikləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması

287. İstehsalın təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

- müəssisədə işçilərinin sayının azalması
- əmək bölgüsünün dərinləşməsi
- texnoloji cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması
- müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi
- √ müəssisələrin iriləşməsi

288. Nisbi təmərküzləşdirmə nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
- √ sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır

- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır

289. Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi
- məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- ✓ məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi
- məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması

290. Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

- fərdi, seriyalı və kütləvi
- aqreqat, mexaniki, texniki
- konstruksiya, texnoloji ardıcillıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat
- ✓ aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- istehsal, satış, idxal və ixrac

291. Təmərküzləşmənin vəziyyətini və dinamikasını öyrənmək hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- ✓ məhsul istehsalının həcmi, heyətin orta illik sayı, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- milli iqtisadiyyatın əsas fondları dəyərində görə strukturu
- sənayenin tərkibində olan müstəqil sahələrin sayı, hər sahədə müəssisələrin sayı və orta ölçüsü
- müəssisənin istehsal səviyyəsinin yalnız fəaliyyət göstərdiyi sahədə deyil, ümumiyyətlə sənayedəki xüsusi çəkisi və əsas fondların orta illik dəyəri
- ölçülərinə görə ən kiçik ölçülü müəssisələr qrupunun istehsal həcmi

292. Təmərküzləşmənin aqreqat formasının öyrənilməsi zamanı hansı göstəricilərin tətbiqi daha məqsəduyğundur?

- dəyər göstəriciləri
- ümumiləşdirilmiş göstəricilər
- ✓ natural göstəricilər
- inteqral göstəricilər
- nisbi göstəricilər

293. Müəssisənin ölçüsü nədir?

- Bu, istehsalın ölçüsüdür
- ✓ istehsal prosesinin təşkili formalarının kəmiyyət xarakteristikasıdır və müəssisədə toplanmış məhsul və əmək resurslarının məcmusu ilə, həmçinin istehsalın ölçüsü ilə müəyyən olunur
- istehsal prosesinin nəticəsini ifadə edir və natural, əmək və ya dəyər göstəricilərində məhsulun kəmiyyəti ilə müəyyən olunur
- İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin istehsal xərclərinin həcmi ilə müəyyən olunur
- İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin əldə etdiyi mənfəətin həcmi əks etdirir

294. Fərdi əmək bölgüsü nədir?

- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
- ✓ müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır
- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sığır funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir

295. İctimai əmək bölgüsünün formaları hansılardır?

- fərdi, seriyalı, kütləvi
- fərdi, texniki, texnoloji
- ✓ ümumi, xüsusi, fərdi
- fiziki, mexaniki, texnoloji
- mütləq, nisbi, inteqrallaşdırılmış

- 296.** İxtisaslaşdırma nədir?
- √ konstruktiv quruluşuna, hazırlanma texnologiyasına və iqtisadi təyinatına görə həmcins məhsul istehsalın məhdud sayda müəssisələrdə təmərküzləşməsidir
 - müəssisənin həmişə eyni istehlakçılara xidmət göstərməsi və məhsul satmasıdır
 - müəssisənin nisbətən uzun müddətə müəyyən bazar segmentinə uyğun fəaliyyətidir
 - müəssisənin mümkün olan bütün fəaliyyət sferalarına daxil olmasıdır
 - müəssisənin həmişə eyni məhsul göndərənlərlə işləməsidir
- 297.** İxtisaslaşdırma necə meydana çıxır?
- istehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi nəticəsində
 - √ əmək bölgüsünün inkişafı və dərinləşməsi nəticəsində
 - müxtəlif istehsalların bir müəssisədə birləşməsi nəticəsində
 - müəssisələr arasında uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələrinin yaranması nəticəsində
 - müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi nəticəsində
- 298.** İstehsalın kooperasiyalaşdırılması nədir?
- müəssisələrin hər hansı məhsulun birgə istehsalı üçün yaratdıqları birlik formasıdır
 - bazar segmentini ələ keçirmək üçün müəssisələrin gizli razılığıdır
 - ölkədə hər hansı məhsul istehsal etmək məqsədilə xarici investorların cəlb edilməsidir
 - bir-birinin fəaliyyət nəticələrinə ehtiyacı olan müəssisələrin öz aralarında əmtəə və xidmətlərlə hesablaşmaları prosesidir
 - √ müəyyən bir məhsulun birgə istehsalı ilə məşğul olan müəssisələr arasındakı uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələri formasıdır
- 299.** İstehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?
- əşya, texniki, fiziki
 - əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə
 - √ aqreqat, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
 - aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
 - texnoloji, əşya, mexaniki
- 300.** Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırma nədir?
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
 - müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
 - eyni adlı məhsulların bazarda satışının yalnız bir müəssisədə cəmləşməsidir
 - özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
 - √ özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, tət-biq sahəsi məhdud olan, istehsalı uzun dövr üçün təkrar-la-nan məhsul istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsidir
- 301.** Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?
- √ müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
 - özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
 - istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məhsuldarlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır
 - özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrar-la-nan məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
 - ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- 302.** Sahə üzrə ixtisaslaşma nədir?
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün geniş nomenklaturada məhsul istehsalının müəyyən dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
 - özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir sahədə cəmləşməsidir
 - iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
 - iqtisadi əməkdaşlıq birliklərinə daxil olan ölkələrin müəyyən məhsulların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmasıdır

√ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır

303. Texniki əmək bölgüsü nədir?

- istehsal prosesləri arasında olan texnoloji fərqlərdir
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir
- √ müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib his-sələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır
- ayrı-ayrı iş yerlərində tətbiq olunan texnika və texnologiyanın fərqli olmasıdır

304. Ümumi əmək bölgüsü nədir?

- √ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- istehsal proseslərində müasir texnika və texnologiyanın tətbiq edilməsidir
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır

305. Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinəlmə imkanları daha məhduddur?

- √ maşınqayırma
- neft emalı sənayesi
- yeyinti sənayesi
- neft-kimya sənayesi
- metallurgiya

306. Aşağıdakı əlamətlərdən hansə kombinələşdirməni xarakterizə edir? (Sürət 08.10.2015 16:52:45)

- Kombinələşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili tiplərindən biridir
- √ Kombinələşdirmə - istehsalın ictimai təşkili formalarından biridir
- Kombinələşdirmə - marketinqin təşkili üsuludur
- Kombinələşdirmə - müəssisənin maliyyə vəziyyətinin təhlili vasitəsidir
- Kombinələşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili üsullarından biridir

307. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində istehsalın ictimai təşkilinin hansı forması daha çox perspektivli sayılır?

- istehsalın təmərküzləşməsi
- √ istehsalın ixtisaslaşması
- istehsalın kombinələşməsi
- istehsalın universallaşması
- istehsalın kooperativləşməsi

308. Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
- √ sahəyə daxil olan müəssisələrin orta ölçüsünün artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır

309. Aqreqat təmərküzləşməsi necə baş verir?

- müəssisədə qurulmuş aqreqat və avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- müəssisədə köməkçi və xidmətedici bölmələrin sayının artırılması yolu ilə
- köməkçi və xidmətedici təsərrüfatlarda avadanlıqların sayının artırılması yolu ilə
- √ aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə

- 310.** İstehsal-texniki təmərküzləşmə necə baş verir?
- √ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
 - aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların sayının azaldılması yolu ilə
 - müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə
 - müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
 - müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- 311.** Texnoloji təmərküzləşmə necə baş verir?
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
 - aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların sayının artması yolu ilə
 - √ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün artırılması yolu ilə
 - qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün azaldılması yolu ilə
 - müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə
- 312.** Sənayedə təmərküzləşmənin hansı forması daha səmərəli hesab edilir?
- avadanlıqların güc vahidlərinin artırılması yolu ilə təmərküzləşmə
 - √ ixtisaslaşmış istehsalın təmərküzləşməsi
 - kombinəlanmış istehsalın təmərküzləşməsi
 - univərsal müəssisələrin ölçülərinin artırılması
 - müəssisələrdə eyni tip avadanlıqların sayının artırılması
- 313.** Aşağıdakı göstəricilər arasında istehsalın təmərküzləşməsinə daha düzgün əks etdirəni hansıdır?
- sənaye-istehsal heyətinin orta illik sayı
 - √ istehsal edilən məhsulun həcmi
 - texnoloji prosesə sərf edilən enerji gücünün kəmiyyəti
 - istehsal dövrüə fondlarının orta illik dəyəri
 - istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- 314.** Aşağıdakılar hansı müəssisənin ölçüsünə təsir göstərən istehsaldaxili amillərdəndir:
- ərazinin relyefi, əmək ehtiyatlarının mövcudluğu, su təchizatı, enerji təminatı, kadrların ixtisas səviyyəsi, istehlakçıların gəlirləri və s.
 - xammal və nəqliyyat amilləri, demografik vəziyyət, iqtisadi-coğrafi amilləri, regionun mənimlənmə vəziyyəti, sosial infrastrukturun inkişaf səviyyəsi, ekoloji vəziyyət, vaxt amili və s.
 - elmi-texniki tərəqqi, istehsalın ictimai təşkili formaları, istehsalın ahəngdar təşkili, istehsalın təşkili tipi, istehsal üsulu və s.
 - makroiqtisadi sabitlik, inflyasiya səviyyəsi, məhsulun qiyməti, müəssisənin bazar mövqeyi, bazar rəqabəti və s.
 - √ texnikanın inkişaf səviyyəsi, tətbiq olunan texnoloji istehsal üsulunun orijinallığı, istehsalın təşkili vəziyyəti, fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsi və s.
- 315.** Aşağıdakılardan hansı səmərəlilik baxımından iri müəssisənin üstünlüyünü şərtləndirən amil hesab edilir:
- İri müəssisələrdə daha güclü və məhsuldarlığı yüksək olan avadanlıqlar tətbiq etmək mümkündür
 - İri istehsalda hazırlanan məhsulun maya dəyəri kiçik istehsallara nisbətən aşağı səviyyədə olur
 - İri istehsallarda elmi-tədqiqat və sınaq laboratoriyaları, güclü konstruktor büroları yaratmaq mümkün olur
 - √ İstehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi daxili bazarda rəqabət iştirakçıların sayının artmasına gətirib çıxarır
 - İri istehsallarda istehsalın və əməyin mütərəqqi təşkili formalarına keçmək daha asan olur
- 316.** Təmərküzləşmənin aqreqat forması daha çox iqtisadi üstünlüklərə malikdir. Ona görə ki:
- bu, istehsalın ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür
 - bu zaman istehsal meydançalarının genişlənməsi baş verdiyindən əlavə xərclər artır
 - bu zaman yeni istehsal bölmələrinin enerji təminatı əlavə xərclər tələb edir
 - bu, istehsalın həm intensiv, həm də ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsidir
 - √ bu, istehsalın intensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür
- 317.** Texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əlaqədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məhsulun istehsalı işini tamamlayır
- √ bir müəssisə digərinə müəyyən yarımfabrikatlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir
- baş müəssisə kooperasiyaya daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, generatorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi məmulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır

318. ərazi və sahə üzrə təşkili baxımından istehsalın kooperasiyalaşdırılmasının hansı formaları vardır?

- ölkədaxili, ölkələrarası, bölgədaxili
- ölkələrarası, ölkədaxili, sahələr arası, sahədaxili
- √ rayondaxili, rayonlararası, sahədaxili, sahələrarası
- rayondaxili, rayonlararası, ölkə daxili, ölkələrarası, sahədaxili, sahələrarası
- sahədaxili, ölkədaxili, rayondaxili

319. əşya formasında ixtisaslaşdırma nədir?

- istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bir neçə müəssisə arasında bölünməsidir
- sonradan istehsalda isti-fadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məq-sədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının bu və ya digər bir müəssisədə təmərküzləşdirilməsidir
- √ bilavasitə istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bu və ya digər bir müəssisədə cəm-ləş-di-rilməsidir
- sonradan istehsalda isti-fadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məq-sədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının müxtəlif müəssisələr arasında bölünməsidir
- müəs-sisənin əmək predmetinin emalı mərhələlərindən birinin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsidir

320. Aşağıdakı göstəricilərdən hansı müəssisədaxili ixtisaslaşma səviyyəsini qiymətləndirmək üçün tətbiq olunur?

- sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan konstruktiv və tex-noloji cəhətdən yekcins məmulatlar qrupunun miqdarı və növləri
- müəssisənin təsərrüfat əlaqələrində olduğu müəssisələrin sayı
- √ bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
- bir iş yerində ay ərzində istehsal olunan məhsulun həcmi
- müəssisənin müəyyən dövr ərzində istehsal etdiyi məhsulun həcmi

321. Aşağıdakılardan hansı istehsalın kooperasiyalaşdırılmasına xas olan cəhətdir?

- müəssisənin buraxdığı məhsulun bütün detal, qovşaq və hissələri həmin müəssisənin ayrı-ayrı sexlərində istehsal olunur
- müəyyən məhsulun istehsalı və satışı bütünlüklə bir müəssisədə cəmlənmişdir
- eyniadlı məhsul istehsalçıları arasında bazarın bölüşdürülməsi ilə bağlı razılıq olur
- √ müəssisə bir məhsulun hazırlanması üçün müxtəlif müəssisələrdən detal, qovşaq hissə və yarımfabrikat alır
- müəssisənin bütün bölmələri bir-biri ilə texnoloji bağlılığı olmayan məhsullar buraxır

322. İxtisaslaşdırma səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- əşya, hissə, texnoloji mərhələnin miqdarı və sayı
- √ sənayedə müstəqil sahələrin sayı; ixtisaslaşmış sahə məhsulunun ümumi istehsaldakı payı, müəssisənin istehsal etdiyi əsas məhsulun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi, növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayı, ixtisaslaşmış müəssisələr və sexlərin ümumi istehsaldakı payı
- sənaye sahəsinin ümumi həcmi, sahədəki müəssisələrin sayı, sahədə işləyənlərin orta illik sayı, sahədə əmək haqqı fondu, sahəyə illik vəsait qoyuluşu
- ixtisaslı fəhlələrin ümumi sayı, ixtisaslaşmış müəssisələrin ümumi sayı, texnoloji mərhələlərin sayı
- hissə və məhsulun sahə üzrə məbləği, sahənin ümumi sənaye məhsulunda xüsusi çəkisi

323. Kooperativləşmə səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- məhsul istehsalında iştirak etmiş müəssisələrin sayı və maya dəyərində ən böyük payın xüsusi çəkisi
- bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı, əməliyyatların təhkim olunma əmsalı, bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, istehsaldakı texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- √ bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, məhsulun maya dəyərində «satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar» adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi, bir müəssisə və sahə üzrə rayondaxili və rayonlararası kooperativləşdirmənin nisbəti
- aqreqatların müştərək istifadəsi, hissələrin sayı, texnoloji proseslərdə iştirak edən müəssisələrin sayı

- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi

324. Mərkəzləşdirilmiş tökmə müəssisəsinin ixtisaslaşma formasını göstərin.

- istehsal-texniki formada
- əşya formasında
- ✓ texnoloji mərhələ üzrə
- avadanlıq formasında
- hissə formasında

325. Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanın formaları hansılardır?

- hissə, istehsal-texniki, mexaniki
- aqreqat, əşya və istehsal-texniki
- əşya, texniki, mexaniki
- fiziki, aqreqat, texnoloji mərhələ üzrə
- ✓ əşya, hissə və texnoloji mərhələ üzrə

326. Rayonlararası kooperativləşdirmə nədir?

- ✓ kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə zamanı 2 qonşu ölkənin sərhəd rayonlarında olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələri yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır

327. Sahədaxili kooperativləşdirmə nədir?

- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperativləşdirmə ayrı-ayrı ölkələrdə olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- ✓ belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır

328. Soyuducu istehsalını həyata keçirən zavod hansı formada ixtisaslaşmış sayılır?

- istehsal-texniki formada
- ✓ əşya formasında
- texnoloji mərhələ üzrə
- avadanlıq formasında
- hissə formasında

329. Qara metallurgiya kombinatı üçün kombinəlmənin hansı forması səciyyəvidir?

- ✓ xammalın ardıcıl emalı
- texnoloji mərhələ üzrə
- üfqi kombinəlmə
- istehsal-texniki kombinəlmə
- xammalın kompleks emalı

330. Mineral (üzvi) xammalın emalı kombinatları üçün kombinəlmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın ardıcıl emalı
- ✓ xammalın kompleks emalı
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- texniki kombinəlmə
- texnoloji mərhələ üzrə

331. Neftayırma müəssisələri üçün kombinəlmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın ardıcıl emalı
- √ xammalın kompleks emalı
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- şaquli kombinələşdirmə
- texnoloji mərhələ üzrə

332. Aşağıdakı göstəricilərin hansından kombinələşmənin səviyyəsini qiymətləndirmək üçün istifadə edilir?

- kombinatda bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
- kombinatın müəyyən dövrdə əldə etdiyi mənfəət
- kombinatın müəssisələrində olan avadanlıqların orta gücü
- √ kombinatlarda birləşdirilən texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- kombinatla kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı

333. Aşağıdakılardan hansı kombinələşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə edir?

- √ xammal və materialların daşınma xərclərinə ciddi qənaət olunur
- məhsulun rəqabət qabiliyyəti yüksəlir
- məhsulların satış sürəti artır
- avadanlıqların boşdayanma halları azalır
- idarəetmənin çevikliyi artır

334. Aşağıdakılardan hansı kombinələşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- kombinatın əsas istehsallarında əmək predmetləri və vasitə-lərinə, iş qüvvəsinə çəkilən xərclərə qənaət
- istehsal ehtiyatları həcmnin ciddi surətdə azalması
- √ müəssisənin istehsal quruluşunun sadəliyi
- istehsalın təşkili ilə əlaqədar olan vəsaitə qənaət
- xammal, hazır məhsul və yarımfabrikatların daşınma xərclərinə qənaət

335. Azərbaycanda kombinatların yaradılması üçün daha geniş imkanların olduğu sənaye sahəsi hansıdır?

- yeyinti sənayesi
- √ neft-kimya sənayesi
- ağac emalı sənayesi
- hasilat sənayesi
- ağır metallurjiya

336. Kombinələşdirmə səviyyəsi hansı göstəricilərlə ölçülür?

- sənaye sahələri üzrə göstəricilər, ərazi üzrə göstəricilər
- əl ilə idarə olunan universal dəzgahların sayı, xüsusi və ixtisaslaşdırılmış dəzgahların sayı, universal yarımavtomat və avtomat dəzgahların sayı, aqreqat dəzgahların dəyəri və bunların dəzgah parkının ümumi dəyərlərində xüsusi çəkisi
- əməyin mexanikləşmə səviyyəsi, fəhlələrin ümumi sayı, müəssisələrin sayı
- kombinatların istehsal etdiyi məhsulların sayı, dəyəri, ixracdakı payı, əməyin texniki silahlanması səviyyəsi
- texnoloji mərhələ və sahələrin sayı, kombinatda məhsul istehsalının həcmi və onun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi; kombinatların işçi heyətinin ümumi istehsal işçi heyətində xüsusi çəkisi; kombinatların əsas fondlarının dəyəri və ümumi istehsal əsas fondlarında xüsusi çəkisi

337. Şaquli kombinələşmənin səciyyəvi xüsusiyyəti nədir?

- √ xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- ayrı-ayrı müəssisələrdə istehsal olunan qovşağ və hissələr bir müəssisədə son məhsul kimi yığılır
- müxtəlif müəssisələrdə istehsal olunan məhsullar bir müəssisə tərəfindən satılır
- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınır
- xammalın kompleks emalını nəzərdə tutur

338. İdrəetmə aparatının ən geniş yayılmış sxemi hansıdır?

- funksional

- xətti
- matris sxemi
- məqsədli-proqram
- ✓ xətti-funksional

339. Bunlardan hansı müəssisənin idarəetmə mexanizminə aid olunmur?

- idarəetmə prinsipləri və funksiyaları
- məlumatlar və onların işlənmə üsulları
- iqtisadi və hüquqi qanunlar və məhdudiyətlər
- ✓ istehsal fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması
- idarəetmənin funksional quruluşu

340. İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçi çox yerdən deyil, özünün tabe olduğu şəxsdən əmr almalıdır?

- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- İstiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- İntizam prinsipi
- ✓ Təkbəşnaçılıq prinsipi

341. İdarəetmənin hansı prinsipi heyət üzvlərinin mənafeələrinin vəhdətinin nəticəsidir?

- Təşəbbüskarlıq prinsipi
- Heyət üçün iş yerinin stabilliyi prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- Şəxsi mənafeələrin ümumi mənafeyə tabe olması prinsipi
- ✓ Korporativ (müttəfiqlik) əhval-ruhiyyəsi prinsipi

342. İdarəetmənin hansı prinsipinə görə hər bir işçiyə fərq qoyulmadan və həm də hörmətlə münasibət göstərməlidir?

- ✓ Ədalət prinsipi
- Heyətin mükafatlandırılması prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- Təşəbbüskarlıq prinsipi

343. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aid deyil?

- ədalət prinsipi
- istiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- intizam prinsipi
- ✓ ahəngdarlıq prinsipi
- qayda prinsipi

344. Bunlardan hansı idarəetmənin iqtisadi metodunun mexanizminə aid olunmur?

- ✓ təlimat
- əmək haqqı
- gəlir və mənfəət
- vergi
- qiymət

345. Menecment nədir?

- menecment ölkə iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment texnikanın idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment idarəetmə anlayışından geniş mənada işlənilir və milli iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- ✓ menecment iqtisadiyyatın idarə edilməsinin bir hissəsi olmaqla, yalnız müəssisə miqyasındakı hadisə və prosesləri əhatə edir
- menecment komplekslərin iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir

346. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə planında nəzərə alınmır?

- müəssisənin pul mədaxili
- bank və digər subyektlərlə hesablaşmalar
- ✓ fondveriminin planlaşdırılması
- büdcə ilə hesablaşmalar
- müəssisənin pul məxarici

347. Aşağıdakılardan hansı planlaşdırmanın metodlarına aiddir?

- sosial-psixoloji metod
- ✓ normativ metod
- iqtisadi təhlil metodu
- funksional metod
- inzibati metod

348. İstehsal proqramında:

- planda reallaşdırılan və əmtəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ✓ ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır

349. Maliyyə planında:

- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- planda reallaşdırılan və əmtəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- ✓ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır

350. Müəssisədə normaların işlənilib hazırlanmasında aşağıdakı hansı metodlardan istifadə olunur?

- qənaətli, kompleks və funksional
- iqtisadi, texnologici və operativ
- məmulat üzrə, hissə üzrə və oxşarlığa görə hesablama metodları
- ✓ analitik-hesablama, təcrübə-eksperimental və statistik
- analitik-hesablama, funksional və qənaətli

351. Müəssisələrdə istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- rentabellik indeksindən
- ✓ orta illik istehsal gücündən
- çıxış istehsal gücündən
- rentabellik normasından
- giriş istehsal gücündən

352. Ümumi məhsulun həcmi necə hesablanır?

- əmtəlik məhsul üstə gəl ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı kimi
- əmtəlik məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı kimi
- ✓ əmtəlik məhsulla ilin axırına və əvvəlinə olan bitməmiş istehsal qalığının fərqinin, yarımfabrikatların və öz istehsalı olan alətlərin cəmi kimi
- reallaşdırılmış məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı

353. İdarəetmə sistemi:
- idarəetmə subyektii ilə idarə olunan obyektin məcmusudur
 - idarəetmənin strukturu, idarəetmə qərarlarının, idarəetmə kadrlarının məcmusudur
 - idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmədə istifadə olunan texnikanın, idarəetmə qərarlarının məcmusudur
 - ✓ idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
 - idarəetmə qərarlarının və idarəetmə kadrlarının məcmusudur
354. İdarəetmədə qarşıya qoyulan məqsədlər hansı tələbə cavab verməyə bilər?
- məqsədlərin uzlaşması, vəhdətdə olması və bir-birinə zidd olmaması
 - ✓ təhcizatçıların mənafeyinə tabe olması
 - icraçılar üçün aydın olması
 - çevik olması
 - real olması (yerinə yetirilməsinin mümkün olması)
355. Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda idarəetməni bütünlükdə müəyyən kollektivə başçılıq edən xətti rəhbərlər həyata keçirir, onlara isə ayrı-ayrı qərarları hazırlayarkən ixtisaslaşmış funksional aparat kömək edir?
- matrisa quruluşu
 - funksional quruluşu
 - xətti quruluşu
 - proqram məqsədli və çevik quruluşu
 - ✓ qərgah quruluşu
356. Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda obyektlər üzrə rəhbərlərin ayrılır və bunlardan hər biri həmin obyektin idarə edilməsi ilə əlaqədar olan bütün qərarları işləyib hazırlayır və qəbul edir?
- qərgah quruluşu
 - ✓ xətti quruluş
 - funksional quruluş
 - proqram məqsədli və çevik quruluş
 - matrisa quruluşu
357. Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda kollektivin idarə edilməsinə dair bütün iş növləri müxtəlif funksional bölmələr arasında bölüşdürülür və bu bölmələrdən hər biri müəyyən işləri yerinə yetirir?
- xətti quruluş
 - qərgah quruluşu
 - proqram məqsədli və çevik quruluş
 - ✓ funksional quruluş
 - matrisa quruluşu
358. İdarəetmə prosesi nədir?
- rəhbər kadrların və mütəxəssislərin seçilməsi və yerləşdirilməsi, onların əməyinin təşkili, əməyin iyerarxiyası və funksional bölgüsünün formalaşması, idarəetmə orqanları aparatının quruluşunun müəyyənləşdirilməsi və işçilərin sayının müəyyən olunması, müəssisənin fəaliyyətini tənzimləyən qanunların qəbul edilməsi kimi əməliyyatlar kompleksi başa düşülür
- gələcəkdə həyata keçiriləcək fəaliyyətin parametrlərinin müəyyən edilməsi, qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün layihələrin hazırlanması, müəssisələrin yaradılması proseslərinin məcmusu başa düşülür
 - işçilərin peşə-ixtisas tərkibinin müəyyənləşdirilməsi, əmək məhsuldarlığına təsir edən amillərin araşdırılması, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi kimi ardıcıl əməliyyatların məcmusu başa düşülür
 - idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədlə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və məşin əməliyyatlarının kompleksi kimi başa düşülür
 - müəssisənin qarşısında qoyulmuş sosial-iqtisadi məqsədlərə nail olmanın yolları və metodlarını müəyyənləşdirilməsi, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi başa düşülür
359. Strategiya nədir?

- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvər, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- ✓ uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının məcmusudur
- müəssisənin istehsal və maliyyə planlarının məcmusudur
- məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məjmusunu özündə əks etdirən sənəddir
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur

360. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin əsas funksiyası olan planlaşdırmanın əhatə etdiyi mərhələlərə aid deyil?

- məqsədlərin müəyyən edilməsi mərhələsi
- alternativ variantların müəyyən olunması mərhələsi
- qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi mərhələsi
- ✓ istehsal prosesinin ünsürləri arasında kooperasiyasının yaradılması mərhələsi
- problemin təhlili və proqnozlaşdırma mərhələləri

361. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin sosial-psixoloji metodunun təsir vasitələrinə aid deyil?

- işçilərin əməyə maraqlarının və yaradıcılıq təşəbbüslərinin artırılması
- işçi heyətinin təsərrüfat fəaliyyətinə və onun təşkilinə təsiri
- əxlaq normaları və tərbiyəvi motivlər
- ✓ əməyin normalaşdırılması
- müəssisədə istehsalat mədəniyyətinin yüksəldilməsi

362. İdarəetmə funksiyası dedikdə nə başa düşülür?

- idarəetmə vəzifələrinin və metodlarının məcmusu başa düşülür
- ✓ idarəetmə vəzifələrini yerinə yetirmək üsulları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür

363. Nail olunmuş səviyyədən planlaşdırma:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdir
- planların tərtib olunmasının elmi bəzəsi olan norma və normativlərə əsaslanır
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri arasında ən səmərəli proportsiya və kəmiyyət əlaqələrini müəyyən
- ✓ istehsal-təsərrüfat tapşırıqlarının müəssisənin fəaliyyətini əks etdirən göstəricilərin faktiki formalaşmış dinamikası əsasında müəyyən olunmasına əsaslanır

364. əmtəlik məhsula daxil edilmir:

- reallaşdırılmış məhsul
- ✓ bitməmiş istehsal qalığının dəyişməsi
- ilin əvvəli və axır üçün pulu ödənilməyən satılmış məhsul
- plan ilinin axır üçün hazır məhsul qalığı
- plan ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı

365. Məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planıda:

- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- ✓ plan üzrə reallaşdırılan və əmtəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur

366. Operativ-istehsal planlaşdırılması?

- ✓ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisədə yeni bölmələrin tikintisi, elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, innovasiya işləmələri, yeni məhsulların mənimlənməsi, mütərəqqi texnologiyaların tətbiqi, istehsal proseslərinin mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması və s. üzrə tapşırıqları özündə əks etdirir
- müəssisədə mənfəət və rəntabellik planlaşdırılmasını özündə əks etdirir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları özündə əks etdirir
- müəssisədə istehsal heyətinin əmək şəraitinin, məişət və istirahət problemlərinin həlli üzrə tədbirləri özündə əks etdirir

367. Planlaşdırmanın fasiləsizliyi:

- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- hər bir istehsal vahidi planının digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması deməkdir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- ✓ uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir

368. Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlamətinə görə planlar hansı növlərə bölünür?

- ✓ strateji, taktiki, operativ
- funksional, analitik, çevik
- strateji, direktiv, indikativ
- taktiki, funksional, strateji
- taktiki, analitik, operativ

369. Planlaşdırmanın kompleksliliyi:

- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- demək müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- ✓ məhsul istehsalı planı ilə digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması
- uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir

370. Müəssisədə idarəetmə nədir?

- ✓ qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş idarəetmə subyekti ilə istehsal heyətinin birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə yönəldilən lisenziyalaşdırma sistemidir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş tədbirlərin qiymətləndirilməsi sistemi
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət tənzimləmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət idarəetmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir

371. İdarəetmənin metodları hansılardır?

- ✓ inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji
- inzibati, psixoloji, təşkilati
- iqtisadi, texnoloji, operativ
- maddi-texniki, təşkilati, iqtisadi
- iqtisadi, təşkilati, sosial-psixoloji

372. İdarəetmə prinsiplərinə aid deyil:

- İdarəetmədə əmək bölgüsü
- ✓ koordinasiya
- Təşəbbüskarlıq
- Ədalət prinsipi

- Təkbəşnaçılıq

373. İdarəetmənin funksiyası olan planlaşdırmanın mərhələlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- koordinasiya
- lisenziyalaşdırma
- ✓ məqsədlərin müəyyən edilməsi
- Təşəbbüskarlıq
- matris sxemi

374. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aiddir?

- avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə prinsipi
- paralellik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi
- düzxətlik prinsipi
- ✓ səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi

375. Müəssisədə idarəetmə prosesinin mərhələləri hansıdır?

- təşkil etmə, stimullaşdırma, nəzarət
- ✓ planlaşdırma, planların reallaşdırılması və nəzarət
- təşkil, idarəetmə, tənzimləmə
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma, tənzimləmə
- proqnozlaşdırma, təşkil etmə, tənzimləmə

376. İdarəetmə sistemi nədir?

- idarəetmə məqsədlərinin məcmusu, investisiya qoyuluşu prosesidir
- ✓ idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- müəssisədə idarəetmənin təşkilati quruluşunu xarakterizə edir, kadrların tərkibini göstərir
- idarə aparatında çalışan işçilərin məcmusudur
- idarəetmə metodları və funksiyalarının məcmusu, istehsalın təşkili prinsipləridir

377. Aşağıdakı əlamətlərdən hansından planların növlərini təsnifləşdirərkən istifadə edilmir?

- əhatə etdiyi dövrə görə
- ✓ istehsalın həcminə görə
- idarəetmə iyerarxiyasına görə
- planlaşdırma iyerarxiyasına görə
- funksional baxımdan

378. Aşağıdakılardan hansı müəssisədə planlaşdırmanın metodlarına aid deyil?

- "Nail olunmuş səviyyədən" planlaşdırma
- ✓ təcrübi-eksperimental metodu
- normativ metod
- balans metodu
- iqtisadi-statistik metodlar

379. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin fəaliyyətinin planlaşdırılması prinsiplərinə aid olunmur?

- ✓ paralellik prinsipi
- stabillik prinsipi
- qənaətlilik prinsipi
- prioritetlərin müəyyən olunması prinsipi
- komplekslik prinsipi

380. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının bölmələrinə aid deyil?

- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı
- √ sığorta işinin planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı
- əmək kollektivinin sosial inkişaf planı
- əmək haqqı və kadrlar planı

381. Funksional əlamətə görə planlar hansı növlərə ayrılır?

- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- √ satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar
- plan, proqram, proqnoz
- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- strateji, taktiki, operativ planlar

382. İstehsal proqramının dəyər göstəricisi hansıdır?

- √ əmtəlik məhsul
- əsas istehsal fondlarının tərkibi
- dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri
- məhsulun maya dəyəri
- 1 manatlıq əmtəlik məhsula çəkilən xərc

383. İstehsal proqramının natural göstəricisi hansıdır?

- əmtəlik məhsul
- reallaşdırılmış məhsul
- √ məhsulun nomenklaturası
- xalis məhsul
- ümumi məhsul

384. Plan nədir?

- √ məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir
- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərini və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının, idarəetmə funksiyalarının məcmusudur
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin, icra sənədlərinin məcmusudur
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvər, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- müəssisənin inkişafı üçün zəruri olan sənədlərin məcmusudur

385. Proqnoz nədir?

- √ perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, üstünlük veriləcək sahələrin inkişaf istiqamətlərinə, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvər, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- yalnız sənaye müəssisələrinə aid olan idarəetmə funksiyası olmaqla, sexlərin istehsal etməli olduğu məhsulların adları və natural göstəricilərinin məcmusudur
- istehsal müəssisəsinin öz gücünü və bazarda baş verən tələb və təklifi tam şəkildə hesablayaraq, öz qarşısına elmi əsas olan məqsəd qoyub və buna məqsədə nail olma mərhələlərini müəyyənləşdirməklə onların nə vaxt və necə yerinə yetirilməsinin sənədləşdirilməsidir
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədlə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və məşin əməliyyatlarının məcmusudur

386. Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlaməti üzrə planlar hansı növlərə ayrılır?

- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar
- √ strateji, taktiki, operativ planlar

- qismüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar
- plan, proqram, proqnoz

387. Proqram nədir?

- proqramda öz əksini tapan tədbirlərin rəvan, bir qaydada realizə olunması məqsədilə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan konkret və kompleks tədbirlər sistemidir
 - elmi cəhətdən formalaşdırılan birliklər sistemi və habelə ictimai həyatın bütün sahələrinin şüurlu nizamlanmasına yönəldilmiş fəaliyyət növüdür
 - strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvir, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
 - məqsədlərin müəyyən edilməsi, problemin təhlili, proqnozlaşdırma, alternativ variantların müəyyən olunması, qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi, investisiya qoyuluşlarının həyata keçirilməsi mərhələlərini əhatə edən fəaliyyət növüdür
- ✓ dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur

388. İntestisiya layihələrinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan diskontlaşdırılmış qiymətləndirməyə əsaslanan üsula aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- xalis cari dəyər
- ✓ investisiyanın ödənmə müddəti
- xərclərin cari dəyəri
 - daxili rentabellik norması
 - rentabellik indeksi

389. İstehsal sahəsində investisiya layihələri hazırlanarkən aşağıdakılardan hansı araşdırılmır?

- investisiyanın yönəldiyi istiqamətlərin xarakterik cəhətləri
- ✓ digər müəssisələrin xarici ölkədə həyata keçirdikləri investisiya qoyuluşları
- investisiya layihəsinin həyata keçirilməsinə çəkilən xərclərin geri qaytarılması şərtləri və potensial investorların əldə edəcəkləri gəlirlər
 - investisiya layihəsinin həyata keçirilməsindən gözlənilən son nəticə
 - layihənin həyata keçirilməsi üçün lazım olan investisiyanın həcmi

390. İntestisiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsində aşağıda qeyd olunan mexanizmlərin hansından istifadə edilmir?

- vergi sistemində potensial investorlar üçün güzəştli vergi dərəcələrinə və şərtlərinə istifadə olunması
- ✓ potensial investorlara maliyyə yardımının edilməsi
- investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə respublikaya gətirilən istehsal-texniki təyinatlı avadanlıqların əlavə dəyər vergisindən qismən və ya tamamilə azad edilməsi
 - investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə respublikaya gətirilən istehsal-texniki təyinatlı avadanlıqların gömrük rüsumundan qismən və ya tamamilə azad edilməsi
 - aşağı faizlərlə kredit verilməsini və sürətli amortizasiya ayırma-larını özündə cəmləşdirən çevik maliyyə-kredit və əsas vəsaitlərin amortizasiyası mexanizmlərindən istifadə olunması

391. Aşağıdakılardan hansı investisiya layihələrinin işlənməsi mərhələlərinə aid deyil?

- araşdırmalar
- ✓ əmək kollektivində sosioloji təhlilin aparılması
- son təhlilin aparılması
 - layihənin qiymətləndirilməsi
 - ilkin təhlilin aparılması

392. Aşağıdakılardan hansı titul siyahısına aid deyil?

- hər bir müəssisənin adı, tikiləcəyi müddət və rayon
 - əsas fondların smeta dəyəri, əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi
 - tikinti-quraşdırma işlərinin dəyəri
- ✓ işçilərin əmək məhsuldarlığı
- layihə istehsal gücü

393. İntestisiya layihəsi çərçivəsində ümumiqtisadi təhlil:

- ✓ ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasiının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir
- bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- investisiyanın maliyyə təhlili kapital və jəri dəyər-də pul axımının tədqiqini əks etdirir
- yeni tikintiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğinə xüsusi çəkisinin öyrənilməsinə əks etdirir

394. İntestisiya layihəsi çərçivəsində maliyyə təhlili:

- ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasiının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir
- bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- ✓ cari dəyər-də capital və pul axımlarının tədqiqini əks etdirir
- yeni tikintiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin həcmının müəyyən edilməsinə əks etdirir

395. İntestisiya layihəsi çərçivəsində texniki-iqtisadi təhlil:

- ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasiının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir
- ✓ bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərini əsaslandırmaqqla birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- cari dəyər-də pul axımının tədqiqini əks etdirir
- əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyinin öyrənilməsinə əks etdirir

396. Dövlətin investisiya fəaliyyətinin stimullaşdırılmasına təsir vasitələrinə nə aid deyil?

- sürətləndirilmiş amortizasiyanın tətbiqi
- investisiya qoyuluşlarının güzəştli kreditlərlə maliyyələşdirilməsi
- ✓ minimum əmək haqqının səviyyəsinin yüksəldilməsi
- müəssisənin kadr hazırlığı və innovasiya fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkdiyi xərclərin qismən dövlət büdcəsindən ödənilməsi
- mənfəətdən vergi üzrə güzəştlərin müəyyən olunması

397. Xalis cari dəyər göstəricisi nəyi müəyyən edir?

- ✓ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərqi
- illər üzrə amortizasiya ayırmalarının cari dəyərini
- illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyəri ilə gəlirlərinin cari dəyəri arasındakı fərqi
- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyərini
- illər üzrə material xərclərinin cari dəyərini

398. İntestisiyanın rentabellik indeksi necə hesablanır?

- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərq kimi
- ✓ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyərinin illər üzrə nağd pul məxariclərinin cari dəyərinə nisbəti kimi
- illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyərinin illər üzrə ilə gəlirlərin cari dəyərinə nisbəti kimi
- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyəri kimi
- illər üzrə material xərclərinin cari dəyəri kimi

399. İntestisiya layihəsinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən diskont dərəcəsinə nə təsir göstərir?

- ✓ riskin səviyyəsi
- enerji xərcləri
- məhsulun maya dəyəri
- əmək haqqı xərcləri
- material xərcləri

400. Azərbaycanca investisiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən stimullaşdırılması vasitələrinə nə aiddir?

- dövlət Sosial müdafiə Fondundan pensiyaların verilməsi
- işçilərin minimum əmək haqqının artırılması

- dövlət ünvanlı sosial yardımlarının verilməsi
- dövlət tərəfindən müavinətlərin artırılması
- ✓ Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan kreditlərin verilməsi

401. Aşağıdakılardan hansını kapital əmələ gətirən investisiyaya aid etmək olmaz?

- yeni müəssisələr tikilməsinə investisiya qoyuluşu
- fəaliyyət göstərən müəssisələrin genişləndirilməsinə investisiya qoyuluşu
- müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə investisiya qoyuluşu
- müəssisənin texniki cəhətdən yenidən qurulmasına investisiya qoyuluşu
- ✓ qiymətli kağızların alınmasına investisiya qoyuluşu

402. Müəssisələrdə hansı istiqamətə investisiya yönəldilmir?

- müəssisənin istehsal ehtiyatlarının bərpasına
- ✓ işçilərin əmək haqqının artırılmasına
- texnika və texnologiyanın modernləşdirilməsinə
- yeni məhsul növlərinin işlənməsinə
- istehsal güclərinin genişləndirilməsinə

403. Investisiya kimi sahibkarlıq obyektlərinə nə qoyula bilməz?

- pul, məqsədli bank əmanətləri, kreditlər, paylar, səhmlər və başqa qiymətli kağızlar
- daşınan və daşınmaz əmlak
- müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmiş elmi-təcrübi və digər intellektual sərvətlər
- bu və ya digər istehsal növünün təşkili üçün zəruri olan, an-jaq patentləşdirilməmiş, texniki sənədləşdirilmə, vərdiş və istehsalat təjribəsi kimi tərtib edilmiş texniki, texnoloji, kommersiya və digər biliklərin məcmusu
- ✓ işçi qüvvəsi, müavinətlər və bank lisenziyası

404. Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- ✓ xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür
- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir
- fondverimi sıfıra bərabərdir
- daxili rentabellik norması diskont dərəcəsinə bərabərdir

405. Hansı halda investisiya layihəsinin qəbul edilməsi haqqında qərar verilə bilər?

- ✓ xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür
- fondverimi sıfıra bərabərdir
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir
- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir
- əmək məhsuldarlığı sıfıra bərabərdir

406. Müxtəlif investisiya layihələrinin müqayisəsi və seçilməsi hansı göstəricilər vasitəsilə həyata keçirilir?

- məhsulun rentabelliği; mənfəətin həcmi, daxili rentabellik norması
- daxili rentabellik norması, əmək məhsuldarlığı, materialtutumu
- investisiyanın ödənilmə əmsalı, mütləq səmərəlilik göstəricisi, əmək məhsuldarlığı
- istehsal olunmuş məhsulun həcmi, reallaşdırılmış məhsulun həcmi, fondverimi
- ✓ xalis cari dəyər, daxili rentabellik norması, ödənmə müddəti

407. Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- xalis cari dəyər 100 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 300 manata bərabərdir
- ✓ xalis cari dəyər 350 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 150 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 200 manata bərabərdir

408. İnvestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?

- √ xalis cari dəyər
- maya dəyəri
- məhsulun kapital tutumu
- məhsulun əmək tutumu
- kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti

409. İnvestisiya layihəsinin texniki-iqtisadi əsaslandırılması nədir?

- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin sosial-psixoloji, siyasi-iqtisadi və ekoloji imkanlarının tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin istehsal güclərinin artımına təsirinin tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin mənəvi aspektlərinin tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin fondveriminin yüksəldilməsinə təsirinin tədqiqidir
- √ müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin texniki, iqtisadi, ekoloji və maliyyə imkanlarının tədqiqidir

410. İnvestisiya layihələrinin səmərəliliyinin təhlili aşağıdakı hissələrdən ibarətdir:

- sosioloji, sosial, siyasi-iqtisadi təhlil
- sosial-iqtisadi, maliyyə, texnoloji təhlil
- ümumi iqtisadi, texniki-iqtisadi, texnoloji təhlil
- texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili, sosioloji
- √ ümumi iqtisadi, texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili

411. Aşağıdakılardan hansı əsaslı vəsait qoyuluşunun təkar istehsal quruluşunu xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil?

- mövcud güclərin genişləndirilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- yeni tikinti çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- müəssisənin texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- √ əsas fondların amortizasiyasının əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi

412. əsaslı vəsait qoyuluşunun texnoloji quruluşu nədir?

- √ layihələndirməyə, avadanlıqların alınmasına, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi əsaslı vəsait qoyuluşunda xüsusi çəkiləridir
- yeni tikinti, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı sahə xərclərin xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı regionların xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı maliyyələşmə mənbələrinin xüsusi çəkiləridir

413. əsaslı vəsait qoyuluşunun tərkibi hansı xərclərdən ibarətdir?

- texnoloji təkmilləşdirmələr və yeni məhsul istehsalı xərcləri, məhsul satışı xərcləri
- √ tikinti-quraşdırma, avadanlıq, alət və inventarların alınması, geoloji kəşfiyyat, torpaq alma, kadr hazırlama, idarə heyətinin saxlanması xərcləri
- müəssisələrin genişləndirilməsi, yenidənqurulması, texnika ilə silahlanması, təhcizat və satış xərcləri
- sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat, rabitə və ticarət xərcləri
- təkrar istehsal, texnoloji, cari və s. xərclər

414. əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- √ investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi
- bazarın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi
- bazarın real həcmi, daxili mənfəət norması
- investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski

415. Birbaşa investisiya:

- √ müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı verir
- istiqrazların alınmasına yönəldilir
- veksellərin alınmasına yönəldilir
- imtiyazlı səhmlərin alınmasına yönəldilir
- müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı vermir

416. Aşağıdakılardan hansı investisiya fəaliyyətinin obyektinə ola bilər?

- √ yeni yaradılmış və ya modernləşdirilmiş əsas fondlar, qiymətli kağızlar, mülkiyyət hüququ və əqli mülkiyyət hüququ
- əsas fondlarının yeniləşdirilməsi, dövrüyyə fondlarının alınması, istehsalın genişləndirilməsi, məhsul satışı
- yeni tikinti, istehsalın modernizasiyası, vergi xərcləri, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- işçilərin əmək haqqı, kadrların yenidən hazırlanması, əsas fondların təkrar istehsalı, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- əsaslı təmir, cari təmir, avadanlıqların alınmasına çəkilən xərclər, binaların tikintisi

417. İstehsal investisiyası (istehsala investisiya) nəzərdə tutur:

- məhsulun istehsalına və reallaşdırmasına çəkilən cari xərclərini
- işləyənlərin əmək haqqını
- √ avadanlıqların alınması və quraşdırılması xərclərini
- əsas fondların cari təmiri xərclərini
- xammal və materialların alınması xərclərini

418. Verilənlərdən hansı investisiyanın subyektinə aid deyil?

- işlərin icraçıları (podratçılar)
- əmtəələr, avadanlıq və layihə məhsullarını təqdim edənlər
- √ məqsədli pul yatırımları
- banklar, sığorta şirkətləri və vasitəçi təşkilatlardır
- investisiya fəaliyyətindən istifadə edənlər

419. Real investisiya nədir?

- investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınması ilə əlaqədar uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş uzunmüddətli investisiya qoyuluşudur
- birbaşa və portfel investisiyalarının cəminə bərabərdir
- √ əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- qiymətli kağızların alınmasına və dövrüyyə vəsaitlərinin formalaşdırılması ilə əlaqədar layihələrə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur

420. Maliyyə investisiyası nədir?

- əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş investisiya qoyuluşudur
- √ investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır
- əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- daşınmaz əmlakın alınmasına yönəldilən investisiyadır

421. Portfel investisiyası:

- müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı verir
- ancaq kredit şəklində olur
- ancaq səhm şəklində olur
- ancaq veksəl şəklində olur
- √ müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı vermir

422. İstehsala investisiyanın daxili rentabellik norması dedikdə:

- xalis cari dəyərin diskontlaşdırma əmsalına nisbəti başa düşülür

- ✓ inteqral səmərəni sifra bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür
- xalis cari dəyəri vahidə bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür
- investisiyanın ödənmə müddətinin diskontlaşdırma dərəcəsinə nisbəti başa düşülür
- diskontlaşdırma əmsalının xalis cari dəyəərə nisbəti başa düşülür

423. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin investisiya fəaliyyətinə aid deyil?

- investisiya strategiyasının müəyyən olunması
- investisiya layihələndirilməsi
- layihənin və investisiyanın faktiki səmərəliliyinin təhlili
- strateji planlaşdırmanın həyata keçirilməsi
- ✓ strateji idarəetmənin həyata keçirilməsi

424. İnvestor dedikdə:

- müəssisənin işçiləri başa düşülür
- güclü maliyyə imkanlarına malik olan hüquqi şəxslər başa düşülür
- güclü maliyyə imkanlarına malik olan fiziki şəxslər başa düşülür
- ✓ özünün maddi və intellektual sərvətlərinin birbaşa və yaxud dolaylı şəkildə investisiya obyektlərinə qoyulması haqqında qərar çıxarmış sub-yektlər (hüquqi və fiziki şəxslər) başa düşülür
- müəssisənin debitorları başa düşülür

425. Kapital qoyuluşu:

- istiqrazların buraxılışına sərf edilən xərclərdir
- ✓ əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- banka qoyulan depozitdir
- səhmlərin buraxılışına sərf edilən xərclərdir
- qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır

426. İnnovasiyanın texnoloji potensialı nəyi ifadə edir?

- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın materialtutululuğunu göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın əməltutumuluğunu göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın fondtutumuluğunu göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın fondverminin son həddini göstərir
- ✓ yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın obyektiv fiziki, kimyəvi, bioloji və digər parametrlərinin son həddini göstərir

427. Aşağıdakılardan hansı texnoloji hazırlıq mərhələsinə aiddir?

- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunması
- texniki layihənin hazırlanması
- texniki təklifin hazırlanması
- eskiz layihəsinin hazırlanması
- ✓ marşrut texnologiyasının hazırlanması

428. Aşağıdakılardan hansı texnoloji proseslərin layihələndirilməsinə aiddir?

- avadanlıqların orta təmirinin həyata keçirilməsinin layihələndirilməsi
- ✓ avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
- texniki şərtlərin hazırlanması
- eskiz layihəsinin hazırlanması
- texniki layihənin hazırlanması

429. Marşrut texnologiyası:

- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsini, onlara yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılmasını müəyyən edir
- avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
- müəssisədə əsas və köməkçi sexləri yerləşməsinə müəyyən edir

- ✓ müəssisədə əsas əməliyyatların yerinə yetirilməsi ardıcılığını və hər bir sexdə bu əməliyyatların hansı konkret qrup avadanlıqlarda yerinə yetirilməsini müəyyən edir
- yeni məhsul növlərinin layihələndirilməsi və hazırlanmasının ayrı-ayrı mərhələlərinin başlanma və son müddətlərini müəyyən edir

430. İstehsalın texniki hazırlığının düzgün ardıcılığını seçin

- texnoloji hazırlıq mərhələsi, elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi
- texnoloji hazırlıq mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi
- ✓ elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi
- elmi-tədqiqat mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi
- elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi

431. İstehsalın konstruktor hazırlığı mərhələsində:

- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- istehsalın təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflər hazırlanır
- əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- ✓ yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir

432. Yeniliyin tətbiqi nəticəsində müəssisədə işçilərin əmək və istirahət şəraiti yaxşılaşıbsa, bu hansı səmərə hesab olunur?

- iqtisadi səmərə
- ✓ sosial səmərə
- ekoloji səmərə
- bu, səmərə deyil
- elmi-texniki səmərə

433. Müəssisələrdə məhsulun layihələndirilməsinin başlanğıc mərhələsi hansıdır?

- texnoloji hazırlıq
- ✓ elmi-tədqiqat işlərinin aparılması
- məhsulların reallaşdırılması
- texnikanın istismarı
- məhsulun bilavasitə istehsalı

434. İnnovasiyanın əlaməti hansıdır?

- istehsal prosesində bir dəfə iştirak edir
- yalnız yeni məhsul növləri formasında olması
- əsas fondların dəyərini artırması imkanı
- ✓ kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- heç vaxt köhnəlməmə imkanı

435. İstehsalın texnoloji hazırlığı mərhələsində:

- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır
- əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması üzər təkliflər hazırlanır
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- ✓ yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir

436. İstehsalın maddi hazırlığı mərhələsində:

- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ✓ yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir

437. İnnovasiya fəaliyyəti:
- yeni əsas fondlarının yaradılması ilə əlaqədar təşkilati və maliyyə fəaliyyətini özündə birləşdirir
 - yeni tikintinin layihələndirilməsi üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir
 - müəssisədə əsas və köməkçi sexlərin layihələndirilməsi üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir
 - kadrların ixtisaslarının artırılması üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir
 - ✓ yeniliyin yaradılması və istehlakçıya çatdırılması və ya tətbiqi ilə əlaqədar elmi-texniki, təşkilati, maliyyə və kommersiya fəaliyyətini özündə birləşdirir
438. Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aiddir?
- umumzavod xərcləri
 - məhsulun istehsalı ilə əlaqədar olan xərclər
 - məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
 - istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
 - ✓ yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
439. Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində nəzarətlə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?
- nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
 - nəzarət avadanlığı və cihazlarının alınması xərcləri
 - ✓ məhsulun yenidən emalı xərcləri
 - nəzarətçi-müfəttişlərin əmək haqqı xərcləri
 - materialın analizi və sınaqdan keçirilməsi xərcləri
440. Məmulatın etibarlılığı:
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
 - məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsidir
 - məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsidir
 - ✓ məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
 - məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar xərjlərinin aşağı olmasını şərtləndirən xassəsidir
441. Texnolojilik göstəricilərinə nələr aiddir?
- ✓ maşının yığılmasının mürəkkəbliyi, material-əmək, fondtutumluğu göstəriciləri aid edilir
 - maşının istismarının mürəkkəbliyi, sürəti və məhsuldarlığı göstəriciləri aid edilir
 - maşının qabariti, işləmə prinsipləri, qiyməti əmək tutumluğu göstəriciləri aid edilir
 - maşının yığılmasının maya dəyəri, ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
 - maşının ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
442. Aşağıdakılardan hansı innovasiyanın əlamətləridir?
- texnoloji səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
 - elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
 - elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, texnoloji səmərəlilik
 - ✓ elmi-texniki yenilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
 - iqtisadi səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
443. Məhsul innovasiyası nədir?
- ✓ yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsini nəzərdə tutur
 - idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
 - məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur
 - məhsul istehsalının həcmünün artırılmasını nəzərdə tutur
 - istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
444. Yenilik dərəcəsinə görə innovasiyaların növləri hansılardır?

- məhsul və proses innovasiyalara
- sosial, məhsul və proses innovasiyalara
- məhsul, proses, yeni və nisbətən yeni innovasiyalara
- məhsul, proses və nisbətən yeni innovasiyalara
- ✓ yeni və nisbətən yeni innovasiyalara

445. İnnovasiya prosesinin əmtəyə çevrilməsi ilə onun hansı fazaları fərqlənir?

- elmi-tədqiqat işinin aparılması, sınaq işlərinin həyata keçirilməsi
- elmi-tədqiqat işinin aparılması, yeniliyin diffuziyası
- ✓ yaradılma və yayılma, yeniliyin diffuziyası
- sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yaradılma və yayılma
- sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yeniliyin diffuziyası

446. Aşağıdakılardan hansı innovasiya prosesinin gedişat ardıcılığını əks etdirir?

- layihələndirmə; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketinq; satış
- tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; mənimsəmə; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; sənaye istehsalı; marketinq; satış
- ✓ fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketinq; satış
- işləmələr; tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketinq; satış
- tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketinq; satış

447. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətini bilavasitə səciyyələndirmir?

- yeni orijinal ideyanın reallaşdırılması və hazır məhsul şəklində bazara çıxarılması
- yeni satış bazarlarının və yeni satış üsullarının tapılması
- ✓ müəssisənin operativ istehsal fəaliyyətinin planlaşdırılması
- istehlakçıların istəklərinin öyrənilməsi sahəsində tədqiqatlar
- yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi

448. İntelektual mülkiyyətə nə daxildir?

- kəşflər, ixtiralar, mal və xidmətlər, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, inventarlar
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), məişət xidməti, lisenziyalar
- ✓ kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, sənaye məhsulları, xidmətlər, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), texnika
- kəşflər, ixtiralar, lisenziyalar, mülkiyyət hüquqları, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, avadanlıqlar

449. Aşağıdakı mülahizələrdən hansı biri elmi-texniki tərəqqi ilə innovasiya arasında əlaqəni daha dolğun əks etdirir?

- İnnovasiya - fundamental tədqiqatlarının bazara çıxarılması və stılmasıdır
- İnnovasiya həm elmi-texniki tərəqqini, həm də marketinq fəaliyyətini birləşdirir
- ✓ İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin potensial imkanlarının yeni məhsul və texnologiyalarda öz əksini tapan real elmi-texniki nailiyyətlərə çevrilməsini əks etdirir
- İnnovasiya elə elmi-texniki tərəqqinin özüdür
- İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin ilkin mərhələsidir

450. Aşağıdakı fəaliyyətlərdən hansı biri müəssisənin innovasiya fəaliyyətinə aid edilə bilməz?

- ✓ yeni proseslərin, məhsulların və məmulatların sınağının lisenziyalaşdırılması
- istehsalın texnoloji cəhətdən yenidən təchiz edilməsinin və hazırlığının həyata keçirilməsi
- iqtisadi dövriyyədə reallaşdırılacaq yeni yaxud təkmilləşdirilmiş məhsulun və ya texnoloji prosesin yaradılmasına istiqamətlənmiş elmi-tədqiqat, təcrübə-konstruktor və texnoloji işləmələrin yerinə yetirilməsi
- innovasiya infrastrukturunun yaradılması və inkişaf etdirilməsi
- intellektual mülkiyyət obyektlərinə və məxfi elmi və texnoloji informasiyaya hüquqların əldə edilməsi, ötürülməsi və qorunması

451. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbəyi rolunda çıxış edə bilməz?

- √ müəssisənin əmək haqqı fondunun vəsaiti
- müəssisənin cəlb etdiyi borc vəsaitləri
- müəssisənin sərəncamında qalan mənfəət
- müəssisənin təsisçilərinin verdiyi vəsait
- müəssisənin ehtiyat fondunun vəsaiti

452. Patent nədir?

- √ ixtiraya müəllifliyi təsdiq edən və sahibinə bu ixtira ilə bağlı müstəsna hüquqlar verən sənəddir
- müəssisənin dövlət qeydiyyatına alındığını təsdiq edən qeydiyyat şəhadətnaməsidir
- müəssisənin sahibkarlıq fəaliyyətlə məşğul olmasına isazə verildiyini təsdiq edən sənəddir
- məhsulun qiyyəni və ya təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğunu təsdiq edən sənəddir
- məhsulun keyfiyyətini təsdiq edən sənəddir

453. İstehsalın texniki hazırlığına aiddir:

- yalnız konstruktör hazırlığı
- təşkilati və maddi-texniki hazırlıq
- √ konstruktör və texnoloji hazırlıq
- maddi-texniki və texnoloji hazırlıq
- xammalın istehsalatına verilməsinin hazırlığı və texnoloji hazırlıq

454. İnnovasiya layihəsinin bölmələri arasında yoxdur:

- layihənin reallaşdırılması mexanizmi və motivasiya sistemi
- √ məhsulun satış planı
- layihənin məqsədlər ağacı və onun reallaşdırılması üçün tədbirlər sistemi
- layihənin kompleks əsaslandırılması
- layihənin həyata keçirilməsinin resurs (kompleks) təminatı

455. Müəssisənin uğurlu innovasiya fəaliyyəti son nəticədə nəyə gətirib çıxarır?

- müəssisənin ölkədə və xaricdə tanınmağına
- əlavə xərclərin artmasına və mənfəətin azalmasına
- √ müəssisənin rəqəbat qabiliyyətinin güclənməsinə və mənfəətinin artmasına
- məhsul istehsalının artmasına və satılmayan məhsulun çoxalmasına
- müəssisənin sənədləşmə işlərinin artmasına

456. Sertifikasiya:

- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
- √ məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məlumatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir

457. Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti göstəricilərinə aid deyil?

- texnolojilik göstəriciləri
- məhsulun nəql olunma qabiliyyəti
- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- məhsulun estetik göstəriciləri
- √ məhsulun maya dəyəri

458. Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti standartlarının növlərinə aid deyil?

- beynəlxalq standartlar
- milli standartlar
- √ mühasibat standartları

- dövlətlərarası standartlar
- regional standartlar

459. Məhsulun keyfiyyəti:

- məhsula servis prosesində formalaşır
- tədavül prosesində formalaşır
- satış zamanı formalaşır
- bazarda formalaşır
- ✓ istehsal prosesində formalaşır

460. Məhsulun keyfiyyəti:

- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və istifadə səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən və yalnız istesalçı üçün əhəmiyyətli olan xassələrin məcmusudur
- məhsulun qiymətini müəyyən etməklə onun istehsalının rentabelliğini qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilərin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və materialtutumunun aşağı salınması imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- ✓ məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən özünəməxsus xassələrin məcmusudur

461. Məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi:

- təklifin azılması deməkdir
- ✓ məhsulların sayının kəmiyyətcə nisbi mənada artırılması deməkdir
- məhsulların sayının kəmiyyətcə nisbi mənada azalması deməkdir
- işçilərin sayının ixtisar edilməsi deməkdir
- məhsulların istehsalının faktiki həcmnin artması deməkdir

462. Məhsulun rəqabətqabiliyyəti:

- reallaşdırılmaya çəkilən xərjlərin həmi ilə müəyyən olunur
- onun öz təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən, özünəməxsus xassələrin məjmusu ilə müəyyən olunur
- yalnız onun qiyməti ilə müəyyən olunur
- ✓ alıcıların müəyyən qrupu üçün məqra qəsb edən və onların müəyyən tələbatlarının ödənilməsini təmin edən xassələrin məcmusu ilə müəyyən olunur
- dövriyyə və tədavül fondları istifadə göstərijiləri ilə müəyyən olunur

463. Standartlaşdırma:

- ✓ normaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir
- məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə javab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

464. Müəssisədə qiymətqoymanın metoduna aiddir:

- analitik
- sex maya dəyəri üstəgəl ümumzavod xərcləri
- maya dəyəri üstəgəl əmək haqqı
- ✓ orta xərclər üstəgəl mənfəət
- müşahidə

465. Qiymət funksiyalarına aiddir:

- uçot, stimullaşdırma və nəzarət
- stimullaşdırma, bölgü və tənziqləmə
- ✓ uçot, stimullaşdırma və bölgü

- nəzarət, stimullaşdırma və bölgü
- analitik, müşahidə və eksperimental

466. Aşağıdakılardan hansı bazar şəraitinə (strukturuna) aid deyil?

- İnhisarçı rəqabətli şəraiti
- Xalis inhisar şəraiti
- Oliqopolik şərait
- ✓ Dinamik inkişaf şəraiti
- Təkmil rəqabətli şərait

467. Bazarda qiymətləri formalaşdıran müəssisələrə hansı müəssisələr aiddir?

- təkmil rəqabətli şəraitdə fəaliyyət göstərən müəssisələr
- tam ortaqlıqlar
- kiçik və orta müəssisələr
- özlərinin müstəqil qiymət siyasətini həyata keçirmək üçün kifayət qədər bazar imkanlarına malik olmayan müəssisələr
- ✓ öz məhsullarına rəqiblərinədən fərqli olaraq qiymət müəyyən edə bilən bazar imkanlarına malik olan müəssisələr

468. Müəssisənin investisiya siyasəti və maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi adlanan funksiya çərçivəsində müəssisənin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- ✓ cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin maliyyə vəsaitləri ilə təmin edilməsi
- maliyyə qoyuluşlarının səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi
- maliyyə resurslarının digər növ (material, əmək, pul) resurslara transformasiyasının optimallığının qiymətləndirilməsi
- əsas fondlara qoyuluşların (əsaslı tikintinin) məqsəduyğunluğu və səmərəliliyi, bunların tərkibi və quruluşunun qiymətləndirilməsi
- dövriyyə vəsaitlərinin optimallığının qiymətləndirilməsi

469. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin cəlb edilmiş vəsaitlərin əsas mənbələrinə aid deyil?

- bank kreditləri
- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- kreditor borcları
- borc vəsaitləri
- ✓ hüquqi və fiziki şəxslərin sair vəsaitləri (məqsədli maliyyə-ləş-dirmə, ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və s.)

470. Müəssisənin balansı nəyi göstərir?

- müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın istifadə istiqamətlərini göstərir
- ✓ müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın yaranma mənbəyini göstərir
- müəssisənin mənfəəti və zərərini göstərir
- müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını göstərir
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını göstərir

471. Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində dövlət tənzimlənməsinin qiymətləndirilməsində məqsəd nədən ibarətdir?

- maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir
- ✓ müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqanları-nın atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir
- resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir
- müəssisənin qiymət dəyişiklik-ləri-nə rəqiblərin mümkün münasibətlərinin qiymətləndirilməsi və bu zaman onların həyata keçirəcəyi tədbirləri proqnozlaşdırmaqdır
- maliyyə məqsəd-ləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir

472. Orta dəyişən xərclər necə hesablanır?

- məhsulun miqdarının ümumi dəyişən xərjlərə nisbəti kimi hesablanır
- ✓ ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miqdarına nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır

- ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miqdarına hasili kimi hesablanır

473. Orta sabit xərclər necə hesablanır?

- ümumi xərclərin məhsulun miqdarına hasili kimi hesablanır
- ✓ ümumi sabit xərclərin məhsulun miqdarına nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- məhsulun miqdarının ümumi sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır

474. Müəssisədə cari likvidlik əmsalı necə hesablanır?

- ✓ dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin cəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi

475. Mənfəətin funksiyalarına aiddir:

- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü
- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; maliyyə resurslarının bölgüsü; dövriyyə vəsaitlərinin idarə olunması
- alıcılar bağlanmış sazişlərə əməl edirlər və aldıkları əmtəələrin dəyərini ödəyirlər; borcalanlar kredit müqavilələrinin tələblərini pozmuşlar və öz borclarını ödəyirlər
- ✓ müəssisənin fəaliyyəti nəticəsində əldə edilmiş iqtisadi səmərəni xarakterizə edir, müəssisənin maliyyə resurslarının əsas elementidir, müxtəlif səviyyəli büdcələrin gəlir hissəsinin formalaşması mənbəyidir
- vergiödəyiciləri verəgiləri ödəyirlər; müəssisə və şirkətlər öz məsrəflərini əldə etdikləri gəlirlər hesabına ödəyirlər

476. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin köməyi ilə nail olmaq istədiyi məqsədlərə aid olunmur?

- Mənfəətin maksimumlaşdırılması
- Bazarda müəssisənin stabil mövqeyinin saxlanması məqsədi
- ✓ İşçilərin sayının azaldılmasına nail olmaq məqsədi
- Müəssisənin bazarda öz satış payını artırması məqsədi
- Müəssisənin likvidliyinin (ödəməqabiliyyətinin) təmin olunması məqsədi

477. Məhsuluna qiymətinə hansı amil təsir etmir?

- məhsulun maya dəyəri
- ✓ hazır məsul anbarının həcmi
- analoji məhsul istehsal edən rəqib müəssisələrin bazardakı davranışları
- inflyasiyanın səviyyəsi
- məhsulun əvəzedicilərinin qiyməti

478. Müəssisə öz məhsuluna qiymət müəyyən edərkən aşağıdakı amillərdən hansını nəzərə almalıdır?

- təhcizçilərin etibarlılığını
- hazır məsul anbarının həcmi
- ✓ məhsulun maya dəyərini
- işçilərin rəyini
- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini

479. Qiymətlərin növlərinə aid deyil?

- ✓ qarışıq qiymətlər
- pərakəndəsatış qiymətləri
- topdansatış qiyməti
- tikinti məhsuluna qiymət
- nəqliyyat tarifləri

480. Müəssisənin balansının aktiv hissəsi nəyi göstərir?

- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını
- müəssisənin işçilərinin sayını
- ✓ müəssisənin əmlakının tərkibini
- müəssisənin öhdəliklərini
- müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini

481. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələrinə aid deyil?

- mənfəət
- nizamnamə kapitalı
- səhm buraxılışından daxil olan vəsaitlər
- ✓ kreditor borcları
- amortizasiya ayırmaları

482. Son istehlakçıya qədər bütün mərhələlərdə büdcəyə ödənilməli olan əlavə dəyər vergisinin məbləği necə hesablanır?

- alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinin cəmi kimi
- alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinin hasilı kimi
- ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləğinin fərqi kimi
- ✓ alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinin fərqi kimi
- alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləğinin ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinə nisbəti kimi

483. Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir
- müəssisə fəaliyyət göstərərkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- ✓ dövlət qeydiyyatına alınarkən müəyyən edilir

484. Müəssisənin mütləq likvidliyi əmsalı necə hesablanır?

- pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ✓ pul vəsaitləri və tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri və tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin fərqlinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri ilə tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi

485. Aşağıdakılardan hansı gömrük dəyərinin müəyyən olunması üsuluna aid deyil?

- həmcins məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- dəyərin çıxılması üsulu ilə
- gətirilən məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- ✓ analitik üsul ilə

486. Franko-anbar (satıcı) nədir?

- ✓ müqaviləyə görə satıcı məhsulunu öz anbarından alıcı müəssisəyə təhvil verir
- məhsul göndərən müəssisə istehlakçı müəssisədə xammal-materialı istehsal istehlakına hazırlayır
- müqaviləyə görə alıcı müəssisə məhsulu əmtəə birjasından təhvil alır
- istehsalçı öz məhsulunu istehlakçının "məskunlaşdığı" məkanda onun anbarına təhvil verirsə, bu halda bütün xərclər – yükləmə, nəqli, boşaltma, məhsulun korlanması riski ilə əlaqədar xərclər əmtəənin qiymətinə əlavə edir
- məhsul göndərən müəssisənin şərtinə görə, yük istehlakçının "məskunlaşdığı" dəmiryolu stansiyasının ünvanına istehsalçı müəssisə tərəfindən göndərilir

487. Embarqo:

- xarici şirkətin müəyyən haqq müqabilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir
- ✓ konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağan edilməsidir
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənar da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- müəyyən müddət ərzində konkret əmtənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natural ifadədə yol verilə bilən məhdudiyətləri əks etdirir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edir

488. Kompensasiya rüsumları hansı halda tətbiq edilir?

- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağan edilməsi zamanı tətbiq olunur
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur
- ✓ ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolayı subsidiyalardan istifadə olunanda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarına ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir
- adətən məhsulların idxalının yerli istehsalçılarına ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə javab tədbiri kimi tətbiq edilir

489. Antidempinq rüsumları hansı halda tətbiq edilir?

- adətən məhsulların idxalının yerli istehsalçılarına ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə javab tədbiri kimi tətbiq edilir
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur
- ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolayı subsidiyalardan istifadə olunanda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- ✓ idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarına ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir
- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağan edilməsi zamanı tətbiq olunur

490. Gömrük ərazisində əmtələrin emalı rejimi:

- əmtələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir. Bu rejim ölkə ərazisini tranzit kimi istifadə edərək məhsulların bir xarici ölkədən digər xarici ölkəyə keçirilməsi zamanı tətbiq edilir
- gətirilən əmtələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanılmasından ibarət gömrük rejimidir
- ölkənin gömrük ərazisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alınmadan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq ediləndən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılması və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır
- ✓ ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hüduqlarından kənara aparılması şərtlə, iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir
- əmtələrdən gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq ediləndən ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş yerlərdə (məsələn, beynəlxalq hava və dəniz limanlarında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur

491. Məhsulların tranziti nədir?

- ✓ əmtələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir
- iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir
- gətirilən əmtələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanılmasından ibarət gömrük rejimidir
- ölkənin gömrük ərazisində və ya ondan kənarda gömrük rüsumlarından, vergilərdən tamamilə və ya qismən azad olunmaqla, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq etmədən əmtələrdən istifadə olunmasına yol verilməsindən ibarət gömrük rejimidir
- idxal olunan məhsulların gömrük rüsumları və vergilər alınmadan onların gömrük nəzarəti altında məhv edilməsindən ibarət gömrük rejimidir

492. Eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti:

- gömrük sərəhəndən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə qiymətidir, yəni bu qiymət məhsulun alınması və gətirilmə yerinədək çəkilmiş bütün xərcləri əhatə edir
- istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən əmək məsrəflərini əhatə edir
- qiymətləndirilən məhsulun ixrac edən ölkədə istehsal xərclərinin, ixrac edən ölkədən eyni məhsulları idxal edən ölkəyə satışı üçün səciyyəvi olan xərclərin (nəqliyyat, yükləmə, sığorta və s.), ölkəyə ixracı nəticəsində əldə olunan mənfəətin toplanması yolu ilə müəyyən edilir
- bütün xüsusiyyət-lər-i-nə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kommersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtələrin sövdələşmə qiymətidir
- ✓ qiymətləndirilən əmtə-lərə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir

493. Royyalti nədir?

- kontraktın təklif olunan qiymətidir
- ✓ kəşflər, firma nişanları, patent-lər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digər-lər-i-nin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır
- qiymətləndirilən əmtə-lərə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir
- bütün xüsusiyyət-lər-i-nə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kommersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtələrin sövdələşmə qiymətidir
- komissiyon şərtləri əsasında həyata keçirilən ticarət növüdür; lakin o, adi komissiyon ticarətindən prinsipial şəkildə fərqlənir - məhsulun (əmtənin) qiymətini onu ixrac edən firma deyil, onun satışını həyata keçirən xarici firma müəyyən edir

494. Qıfıl altı kontraktların bağlanması üçün sifarişçilər layihəni həyata keçirəcək firmanı seçərkən aşağıdakılardan hansını nəzərə alırlar?

- texnologiyanın və idarəetmənin keyfiyyətini
- firmanın təcrübəsi və nüfuzunu
- kontraktın təklif olunan qiyməti
- ✓ firmada mövcud olan avadanlıqların yaş strukturunu
- idxal olunacaq məhsulların maliyyələşməsi sxemini

495. I rübdə dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı 240 min man, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdır, II rübdə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı 1,2 dəfə artırsa, onda II rübdə 1200 min manat məbləğində məhsulu satmaq üçün tələb olunan dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı nəyə bərabərdir?

- ✓ 200 min man
- 260 min man
- 150 min man
- 160 min man
- 180 min man

496. Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyəti növlərinə nələr daxil deyil?

- ✓ planlaşdırma və proqramlaşdırma
- idarəetmə kontraktları və «qıfılaltı» kontraktlar
- ixrac və idxal
- lisenziyalaşdırma və françayzinq
- birbaşa investisiya və portifel investisiyası

497. Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinin əsas motivi nədir?

- ✓ məhsul satışının miqyasının genişləndirilməsi
- idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi
- müəssisədə fondviminin artırılması
- müəssisədə əmək tutumunun azaldılması
- müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması

498. Hanısı variant gömrük rüsumu növünə aid deyil?

- advalor rüsum
- ✓ strateji rüsum

- spesifik rüsum
- kompensasiya rüsumu
- xüsusi rüsum

499. Kvota:

- √ müəyyən müddət ərzində konkret əmtəənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natüral ifadədə yol verilə bilən məhdudiyyətləri əks etdirir
- dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsini əks etdirir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqabilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edirir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edirir
- müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfinin yuxarı həddini əks etdirir

500. Müəssisə idxal əməliyyatlarını həyata keçirərkən gömrük orqanlarına hansı sənədi təqdim etmir?

- əmtəənin keyfiyyət sertifikatı
- gömrük yük bəyannaməsi
- invoys
- √ dövət qeydiyyatı şəhadətnaməsi
- əmtəənin mənşəyini təsdiq edən sənəd